

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Subotica, VASÁRNAP 1925 április 12.

100. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben.
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. ; Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Fenszere-palota)

Magyarok vagyunk

Irla: Dettre János

Szimbolum-e, vagy valóság a Nagyhét kálváriajárása, a meghurcoltatás, megostoroztatás, keresztrefeszítés és kinhalál? Szimbolum-e, mely a feltámadásban s az örök élet hitében magasztosodik fel, vagy a vérnek, verejtéknek, viaskodó gondolatnak és kínzó kétségnek valósága?

Szimbolum és valóság most egyet jelent. Testvérek vagyunk hitben s a sorsban s a hit szimbolumát s a sors valóságát összeegyezteti az élet parancsa, mely a kálvária stációira parancsolt. Keresztet rakott sebes vállunkra s ecettel és epével itat, mikor mi a jog és kultura üdítő, egészséget adó, életet tápláló tiszta vízre szomjazunk.

Oázisok délibábjait ringatja ködbölcseben az elérhetetlen messzeség. Tavasz hajnalokon a jótékony szellő vizpárák üzenetét hajtja felénk, míg mi engedelmes szívvel, de erőtlenedő tagokkal vonszoljuk életünk maradékát az ösvényeken, miket a történelem jelölt ki s a sors tett rögzőssé.

Megállunk olykor s révetegen körültekintünk. Nem tévedtünk-e el az életrengetegben, ezer lábnyom, ezer lesüppedt sír s ezer letaposott virág között megtaláljuk-e az Igazság Ösvényét, — ezer sikoltozó kiáltás, zürzavaros jóslat és káromkodó imádság zenebonájából kihallatszik-e a csalhatatlan kinyilatkoztatás, az igaz utakat kijelölő s igaz célokat kitűző?

A sors testvéreké tett bennünket, kik ugyanannak az utnak vagyunk tévelygővándorai, ugyanannak a célnak álmódó harcosai, kiknek vállára a sors ugyanazt a keresztet és korbácsot készítette elő s kiknek lábai előtt egyformán merültek el az utak, aludtak el a világosságok és némultak el a harang hívó szavai az éjszaka fojtó sötétjében.

A sors testvéreké tett bennünket, — vélemény, meggyőződés, hit, világnézet teheti-e bennünket egymás ellenfeleivé? Lehet-e a gondolat hatalmasabb, mint a testnek és vérnek közössége? Szétválaszthatja-e a meggyőződés azokat, akiket a nyelv közösségének aranyzárai s a sors közösségének acélkapcsai fognak össze?

S ha még alapvető meggyőződések, princípális gondolatok állnának közénk. De a célban, munkavállalásban, feladatban mindannyian megegyezünk. Mindnyájan — egyetlen kivétel nélkül — azt valljuk, *teljessé kell tenni a magyar életet.* Jogért, földért és

kulturáért indultunk el, a gazdasági, kulturális és politikai szabadság világosságait akarjuk elérni. Egyikünk kezében sincs kard, egyikünk sem rejteget dinamitot. Nincsenek földalatti szándékaink és nincsenek földalatti eszközeink. Szívünkben csak béke van s minden tervünket, minden álmunkat az engedelmes megnyugvás talajába vetjük. A törvénytisztélet és alkotmányosság vezet minden lépésünket és hangolja szavunkat. Nem szállunk perbe a sorssal, nem vagyunk engedetlenek a történelem parancsaival szemben.

Csak egymásnak lennünk ellenségei? Suta kérdések, csipcsup nézeteltérések, tűnő-mulóveszendő jelentéktelenségek, apró-cseprő illemszabályok választólaként közénk állhatnak, szakadékként eltályogosodhatnak, amikor ugyanaz a hit és ugyanaz a meggyőződés hív bennünket el a magyar kulturának, magyar nyelvnek, a jogok teljességének s az alkotmányos szabadság korlátlanosságának szolgálatára? Engedelmeskedünk jólélekkel, keresztény megnyugvással a sors parancsának. De a sors nem csak azt parancsolja, hogy legyünk hű fiai hazánknak, hanem azt is, hogy maradjunk hűvek a fajunkhoz is. S ha az új parancs magtartásában nincs köztünk különbség, ha államhűség és megbízhatóság tekintetében nem lehet köztünk osztályt tenni, a régi parancs betartása megbonthatja-e soraikat s ellenségévé teheti-e testvért a testvéreket?

Ha a magyar hűségben nincs köztünk különbség, akkor nem emelhet közénk választólak nézetek és vélemények különbsége sem. A csalhatatlanság dogmájának senkit nem véd tévedések ellen s senkit nem illet meg az a jog, hogy magyar testvére magyar érzésének, hűségének és fajszeretetének bírja legyen. Magyarok vagyunk s magyarok vagyunk akkor is, ha tapasztalatunk és tudásunk másképp olvassa is ki a sors könyvéből a mai napra rendelt evangéliumot. Jobb magyar vagy te, testvérem, mert azt mondd *ma*, amit én *tegnap* mondtam? Jobb magyar vagyok én, mert talán csak *holnap* fogom belátni annak igazságát, amit te már *ma* hirdetsz? Jobb magyar vagy te, mert a *közös* célt gyors rohanással akarod elérni s rosszabb magyar vagyok én, mert óvatos haladást és megfontolt körültekintést ajánlok? A magyar sors, a magyar jövő, a kisebbségi küzdelem végcélja független

a máról-holnapra, évről-évre, s talán még a nemzedékről nemzedékre változó, módosuló, megszülető és elhanyagoló terv, szándék, alkalom, feladat, elhatározás és cselekedet sokaságától. Hogy veheted hát szádra a förtelmes szót, hogy a magyarság öröklője az, aki nem árul veled egy gyékényen? Hogy veheted kezébe azt az inkvizitori jogot, hogy kételkedjél magyar testvéred magyar hűségének tisztaságában, csak azért, mert a *közös* holnap érdekében *ma* mást tart helyesnek, mint te? Mi a te csalhatatlanságod forrása s mi a testvéred hűtlenségének mértéke, ha magyar érzésben, magyar fajszeretében s a magyar sors kötele-

ségeinek vállalásában nincs köztetek különbség? Miért van a te kezében korbács s miért sújtsz vele magyar testvéredre, amikor a sors egyformán korbácsol bennünket?

Nincs köztünk bíró és nincs köztünk vádlott, nincs köztünk csalhatatlan próféta és esendő bűnös — egyformán elesettjei, tévelygői, tudatlanjai és járatlanjai vagyunk sorsunk utjainak. Ha szeretni nem tudjuk egymást, ne gyűlöljük, ne ostorozzuk, ne feszítsük keresztre magyar testvéreinket. A magyar egység oltárát a gyűlölet vályogából nem lehet fölépíteni.

Ha a magyarságnak nincsenek Judásai, ne legyenek Pilátusai sem.

Homogén radikális kormány alakul?

A radikálisok szakítani akarnak Pribicevicsekkel

A Radics-párt hajlandó együttműködni a szerb nép többségével

A husvétünnep alatt beállott csönd felszine alatt jelentős események várása lappang a beogradi politikában. Különböző kombinációk vannak forgalomban a kormány nemsokára bekövetkező rekonstrukciójával kapcsolatban. A legjelentősebb ezek közül az a verzió, amelyről a radikálisok a legnagyobb titokban beszélnek egymás között. E szerint

Pasic a rekonstrukció alkalmából ki fogja szorítani Pribicevicseket és homogén radikális-kormányt fog alakítani.

Ennek a tervnek keresztulvitele lehetséges volna anélkül, hogy a radikális párt más párttal kooperálna. A Radics-párti mandátumok nagy részének érvénye ugyanis mint ismeretes, vizsgálat alatt áll és mindaddig, míg ezek a mandátumok nincsenek igazolva, a 142 főnyi radikális-pártnak abszolút többsége van a parlamentben. A mandátumok bizottsági felülvizsgálása két-három hónapig is eltarthat és ez alatt egy homogén radikális kormány zavartalanul működhetne a parlamenti többség birtokában, minthogy a nem igazolt képviselőknek tudvalevően nincs szavazati joguk.

A homogén radikális kormány azután sokkal előnyösebb feltételek mellett tárgyalhatna megegyezésről a Radics-párttal, mintha fennmaradna a jelenlegi kormánykoalíció, mert

a Radics-párt nagy sikernek könyvelné el, hogy a radikálisok felbontották a pártszövetséget Pribiceviccsel

és ennélfogva más terepen nagyobb engedményekre volna hajlandó.

A husvétünnep események megmutatják, hogy ennek a valószínű kombinációnak mi az alapja, a beavatottak azonban már most

is tudni vélik, hogy a kibontakozás ebben az irányban fejlődik.

Mint Zagrebből jelentik, a horvát politikai körökben nagy jelentőséget tulajdonítanak annak a ténynek, hogy Pasic a kormány rekonstrukcióját a husvétünnep utánra halasztotta. A Radics-párt egyik vezetőtagja erről a következőket mondotta:

— Ha Pasic egyszerűen a régi radikális-független demokráta koalíció meghosszabbítására gondolna, akkor nem lett volna szükséges, hogy a kormányrekonstrukciót halogassa. Kétségtelen, hogy új kombinációk lehetőségét akarja tanulmányozni. A horvát parasztpárt nyíltan kijelentette, hogy hajlandó együttműködni a szerb nép többségével, mert erre szüksége van az országnak és a népnek s úgy látszik, hogy ennek a radikálisok is tudatában vannak.

Radics Pavle pénteken meglátogatta a fogházban Radics Istvánt és hosszas megbeszélést folytatott vele. Radics Pavle az újságírók előtt kijelentette, hogy a tanácskozás eredményével meg van elégedve. Minden további felvilágosítást azzal hárított el, hogy nemsokára ugyanis minden nyilvánosságra kerül.

A Radics-párt körében egyébként kínos hatást kelt, hogy a zagrebi rendőrség ismét szigorított rendszabályokat alkalmaz az internált Macsekékkal szemben és eddig élvezett kedvezményeiket megvonta. Azonkívül a zagrebi rendőrség házkutatást tartott Kozmics Serifnél, a Radics-párt főbizottságának pénztárosánál. A rendőrség Macsekék internálását azzal okolja meg, hogy az internált Radics-párti vezetők tulságos mértékben érintkeztek a külvilággal, ami nem engedhető meg.

A kolozsvári szerbek

— Riport Erdély fővárosából —

Erdély fővárosában, kincses Kolozsváron valóban csak izmagnak találhatni szerbeket. Elmagyarosodott vagy elrománosodott szerbek még vannak valamelyes csekély számban, de állandóan itt élők, itt működő jugoszláv állampolgárak akad. Aki szerb közöttünk munkálkodik, nekünk kisebbségi sorstársunk, inkább magyar, mint román, sem öröme, sem bánata nincs több és nem más, mint magunknak.

A legismertebb közlők kétségtelenül Jojanovics fényképész, akinek a Főtéren, az Erdélyi Bank épületében van műterme. Majd husz esztendeje, hogy Erdélybe, Kolozsvárra jött és itt megtelepedett. A derék, mosolygósképű Jojanovics mester szívesen beszél a Kolozsváron élő szerb testvérekről.

— Kevesen vagyunk, egyszerűen össze tudom számlálni valamennyiünket. Mi vagyunk itt a legkisebb kisebbség. Bogoljevics nyugalmazott alezredes, Sniarics nyugalmazott altábornagy, Bosznja volt esendőfőparancsnoka, Jiuhevics, a Ferencendri szerzetesek nyomdájának vezetője, a két macedón Cvetanovics testvér pékséggel foglalkozik, az ifjú Sniarics szigorú orvos és az egyetem autonómiai intézetének igazgatója. Talán még néhány munkást és magamat említhetem még, aztán vége a listának.

— Külön társadalmi életünk nincs, ismerjük egymást, olvasgatjuk a hazai lapokat, főként a beogradi Politikát és a Bácsmegyei Naplót. Jugoszláv utlevélünk van, a belügyminisztérium igen előzékenyen bánik velünk, évenként meghosszabbítják tartózkodási engedélyünket, sem hatóságokkal, sem mással nincs bajunk. Az életünk nyugalmas és az általános nehézségeken kívül semmiről nem lehetett tovább leplezni, rávágta hát iskolába jár, egy év múlva leérettségizik, akkor aztán elbucszunk Kolozsvártól, hazamegyünk Jugoszláviába. Pi-henni vágyom már, fiatal ember voltam, amikor idekerültem, itt éltem le az életem javát, de szerb maradtam és nagy szeretetet érek minden iránt, ami magyar.

Csillogó szemmel, kedves büszkeséggel mesél híres, nagy ívréről. Jojanovics Pétről, Sándor szerb király udvari

festőjéről.

— Pál a bécsi képzőművészeti akadémia tanára. Az osztrák fővárosban van állandó lakása, de sokat tartózkodik Beogradban, a királyi udvarnál. Sűrűn váltunk levelet, nem régen érkezett az utolsó, amelyben Pál arról értesített, hogy Sándor király új beogradi palotájának berendezésén dolgozik. A király Párisba küldte műtárgyak, butorok bevásárlása céljából.

— Itt Kolozsváron, — mondja informátorom — egy kedves anekdóta kerügett annak idején a Szerbekkel kapcsolatban. Még a háború első éveiben, amikor Ferenc Szalvátor főherceg átutazott a városon, a fogadására kivonult előke-

lőségek szónokától, Dózsa Endre volt allspántól megkérdezte, hogy jól viselik-e magukat a szerbek.

— Nagyon jól, Fenség! — hangzott a válasz.

— Nincs semmi baj velük?

— Minden a legnagyobb rendben van, Fenség.

— No, de hogy lehet ez?

Az előkelő vendég tájékoztatottságát nem panaszkodhatunk. A fiam magyar Dózsa Endre:

— Itt nincsenek szerbek, Fenség!

A főherceg álmélkodott:

— Ugyan ne mondja... — aztán tovább utazott.

(o. l.)

Kereskedelmi konzult sürget a párisi követség

Mennyi jugoszláv alattvaló él Franciaországban

— Látogatás a párisi követségnél —

Ma délelőtt felkerestük a párisi jugoszláv követséget, hogy a Franciaországban élő jugoszlávok helyzetéről felvilágosításokat kapjunk. Spaljkovics követségi vezető nem találta otthon, — csak néhány nap múlva érkezik vissza Párisba, helyette Ribarzs Vladimir a követség helyettes-vezetője fogadta munkatársunkat. Ribarzs 35 év körüli elegáns, igen rokonszenves fiatal diplomata, fia Ribarzsának az S. H. S. állam ismert diplomatájának. Kérdéseinkre adott válaszát a következőkben foglaljuk össze:

— Szívesen állok a *Bácsmegyei Napló* rendelkezésére, de sajnos a Párisban élő jugoszláv alattvalókról pontos számadatokat nem tudok mondani, mert nem vezetünk állandó nyilvántartást. Mégis hozzávetőleg közölhetem, hogy Párisban körülbelül 1500 jugoszláv állampolgár él. Ebből mintegy ezer munkásember, aki a környékbeli gyárakban van elhelyezve. A Párisban élő jugoszláv diákok száma 250 lehet, ezek nagyrészt az »Institute Slave«-ban folytatják tanulmányaikat, köztük nyolcvan a francia állam költségén. A III. Napoleon által létesített alapítványt, amelyet a háború előtt a montenegrói diákok élvez-

tek, most a jugoszláv állam diákjai között osztják szét. Az Institute Slave-ban két kiváló jugoszláv tanár is — Arnautovics és Breznik — tart előadást.

— A kereskedelmi élet a két állam között csak most kezd kibontakozni. Ujabbban erős kereslet mutatkozik a francia vas- és gépipari termékek iránt Jugoszláviában. A párisi piac viszont elhelyezési terepment keres. Hogy ebben az irányban nem folyik eléggé agilis munka, annak az az oka, hogy a követség mellett nem működik egy kereskedelmi konzul is, akinek az volna a hivatala, hogy a két állam közötti kereskedelmet hivatalosan is támogassa. Spaljkovics követ ur már régen sürgeti a kereskedelmi konzuli tisztség betöltését és azt hiszem, hogy erre most már rövidesen sor is kerül.

— Azt hiszem felesleges, hogy a Franciaország és Jugoszlávia közötti jóviszonyról beszéljek. Ez tudott dolog. Csak annyit talán, hogy a francia hatóságok részéről mindig a legnagyobb előzékenységgel találkozunk, valahányszor egy jugoszláv alattvaló valamilyen ügyes-bajos dolgról van szó.

Végül elragadtatással emlékezett meg Ribarzs Vladimir a minap lefolyt szláv

hangversenyéről, amelyen a jugoszláv művészek nagy sikert arattak. Különösen fényes ünneplésben volt része Jojanovics hegedűművésznek. Az estélyen tekintélyes összeg gyűlt egybe a szláv egyetemi hallgatók segélyalapja javára.

Novisad

uj automata telefonközpontot kap

Kibővítik a subotical központot Somhorban C. B. rendszerű központot rendeznek be

A napokban Beogradban konferenciára ültek össze a jugoszláv postaiszágazóságok technikai osztályfőnökei. Az értekezleten Gyorgyevics Milán, a postaminisztérium távirtda- és távbeszélő osztályának főnöke elnökölt és megbeszélést tartott azokról a szükséges új telefonvezetéknek létesítését, amelyeknek elkészítése további halasztást nem tűrhet: Beograd—Plume, Beograd—Zagreb, Beograd—Cettinje, Beograd—Szombor—Oszljek, Zagreb—Split, Zagreb—Ljubljana, Skoplje—Bitoll—Ochrida (az Albániával való forgalom lebonyolítása végett.)

A konferencia elhatározta, hogy Subotica C. B. rendszerű, de a forgalom lebonyolítására elégtelen központját lényegesen az eddiginél legalább kétszeresére bővítik ki, Szombor telefonközpontját C. B. rendszerűre cserélik fel, végül, hogy Novisad egyelőre ezer telefonállomás bekapcsolására alkalmas új automata központot kap.

A postaiszágazóság a határozatából kiindulva elrendelte, hogy Novisadon azonnal kezdjék meg 3-4 kilométer hosszúságú telefonkábelek lefektetését, amelyekkel lehetővé válik, hogy Novisadon további 80 új telefonállomás az új automata központba bekapcsolható legyen. Az automata központ a szükséghez képest további új szekrényekkel egészíthető ki. A kábelmunkák lefektetésére már a jövő héten kilrik a pályázatot.

Itt említjük meg, hogy Nikodievics Dragutin novisadi postaiszágazót Szarajevóba, hasonló minőségben helyezték át, helyébe Szarics Jovan zagrebi inspektor kerül a novisadi postaiszágazóság élére.

Husvétli történet

Irtó: Stella Adorján

Husvét szombatián történt, tíz esztendővel ezelőtt. Vannak akik még talán emlékeznek rá ebben az időben zajlott le az ugynevezett világháború, amiről annak idején sokat írtak az újságok. Neuhausban vártuk a husvétot, amely ritka ajándékot ígért. Már nagypénteken benne volt a parancsban, hogy a tisztiskola önkéntesei a két husvétli ünnepen nem rukkolnak ki. Aki akar, elmehet két napra szabadságra. A közelben lakó cseh és német fiúk fel is iratkoztak a kétnapos szünidőre.

— Szombat délután felülök a vonatra, — mesélte nekem Jelinek, egy kedves, szőke cseh fiú — vasárnap reggel otthon vagyok, délelőtt megeszem a finom ebédet, este a finom vacsorát, éjjel alszom a finom ágyban és reggel visszajövök.

— A finom kaszárnyába, — No ez nem nagyon finom. Jó ha az ember egy napra kiszabadulhat.

Ebben izaza volt Jelineknek. De hát mi, távolabb lakók, még se mehettünk haza két napra.

— Sebai, — vizasztaltuk egymást — Neuhausban is kellemesen el lehet tölteni két szünnapot.

Szombaton reggel mindenki vidám arccal állott a sorakozóba. Ez a félnap csak eltelik valahog. Délután ugvis szünidő, mint minden szombaton — és utána jön a nagy boldogság: a kétnapos vakáció.

Hét óra helyett félnyolckor rugtatott sárga lovával a sor élé kapitány ur Kanász, az iskola főfelmetes parancsnoka. A kapitány ur igen szigorú ember volt. Nagy sárga balaszt és magas kitüntetésűket viselt. Nevéhez kénesset elég jól beszélt magyarul de ha valami fontos dolgot szeretett volna megmondani, vagy

káromkodni akart, akkor mindig eltért a hivatalos német nyelvre.

Az az önkéntes, aki ezen a napon a századparancsnoki tisztelet látta el az iskolában, remegve szalutált előtte:

— Kapitány urnak alássan jelentem 122 ember!

— Jól van, — mondta az öreg és végigtanított a lovát a sorjal előtt.

Már a végre ért a balszárnynak, amikor az írodából lélekszakadva rohant ki Grün, az írodista:

— A kapitány urat kéri a telefonhoz!

— Kicsoda?

— Nem tudom.

— Hát kérdezze meg, Marha!

Grün szaladt megkérdezni, de nagy löhálalásban megeszszott a csatások udvaron és végigvágódott a sárban. A méz mindig haptákban álló századon végigviharzott a nevetés. Hlába, fegyeim ide, fegyeim oda, mégis komikus volt, ahogy ez a civikkeres Grün hempergett ott a lucskos udvaron. Kanász kapitány ur azonban, ugy látszik, nem találta elég mulatságosnak a helyzetet, mert némi németnyelvű cáromkodás után így szólt:

— Nagyon jó kedvük van az uraknak. Majd gondoskodom hogy egy kicsit komolyabban vessék a katonaságot.

Már a pusztá leéret megölte az ajkakon a mosolyt. Kanász kapitány ur pedig vészülősi hangon adta ki a parancsot:

— A lövőterre!

Hát ez bizony jó két óránvira volt a várostól, elég szomorúan vágunk neki az utnak. Oda-vissza négy óra, ott is eltöltünk legalább egy órát, másfelet — lesz félkettő mire hazaérünk. Az uton aztán megvizasztalódtunk. Mindenütt amerre jártunk, nevetett már a tavasz és észre is alig vettük, már ott álltunk a hepehupás lötéren. Kís szünnet után megkezdődött a gyakorlatozás. Az első órában még csak reméltünk, a második óra

után már elszontyolodtunk és a harmadik óra után kétségbeesve vártuk a fejleményeket. Egy óra volt, majd felfordultunk az éhségtől és a fáradtságtól, de a kapitány ur Kanász csak tovább csinálta velünk a rohamfelvonulásokat.

— Ki akar velünk babrálni, — sugta oda nekem Belle Laji nagy díszkréten, mintha magam ne mésemertem volna fel a helyzetet.

Végre három órakor megkaptuk a parancsot.

—Direkció a kaszárnyá!

Ugy meőrültünk ennek » megkésétt utasításnak, hogy majdnem elfelejtettük az egész szekaszívát, az éhséget, a fáradtságot.

Vigan ballagtunk hazafelé a négyes sorokban. A kapitány ur előttünk ficánkoltatta a sárgát.

Féluton voltunk már mikor a mögöttem baktató Jelinek hátbabókolt

— Hány óra?

— Mindjárt négy

— Akkor jó,

— Hánykor indul a vonatod?

— Hat óra tíz. Félházenegykor vagyok Prágában, onnan két órakor bumblizok tovább.

Aztán még hozzátette:

— Ötör otthon vagyunk. Bekapom az ebédet és rohanok a pályaudvarra.

Mikor megcsillantak előttünk Neuhaus épületének piros tető, egyszerre felvilágosodott a társaság. Elkezdődött az ének. Annyi szép katonanóta közül egy buta, értelmetlen zagyvalékot válogattunk ki. Így zengett:

»A Dunában két nagy krokodilus van. Egyik jobbra néz.

Másik balra néz

A dunában három krokodilus van.

A vice az benne, hogy a krokodilusok száma egyre nő tizig, aztán uira apad egyig. A dallama is éppen olyan hülye, mint a szövege, méltán gyakran

énekeltük. Már a kilencedik krokodilusnál tartottunk, amikor visszafordult a kapitány ur Kanász.

— Ne mindig ezt a buta nótát énekeljétek!

Erre abbahagytuk az éneklést. Pár lépést meneteltünk, a kapitány uira visszafordult.

— Mi az? Nincs éneklés? Énekeljétek!

Egyszerre zendült ki 122 torokból:

»A Dunában három krokodilus van.

A kapitány dühbe jött.

— Hapták! Hapt! Ne ezt énekeljétek! Mást! Azt, hogy »előtték a jobb vállamat, Indul!

Elindultunk. Ki nem nyitotta a száját senki. A kapitány állit vezénveit,

— Mi az? Nincs ének!

Ujra elindultunk.

»A Dunában négy nagy krokodilus van.

Nem beszéltünk össze. Dacos, egyhangu revás volt a mai délelőttért. A kapitány is észrevette, hogy mire megy a láték. Ó szívesen felvette a feljé dobott kezvűt.

— Hapták! Peküdi!

Lefektetett bennünket a sárba jó huszszor egymásután. Azért se énekelünk. Mikor a város fertifikációja elé értünk, ismét megpróbálta:

— Énekelni!

A válasz a régi volt:

»A Dunában öt nagy krokodilus van.

A kapitány elállította az éneket. A kaszárnya előtt az utolsó száz méterén még egy kísérletet tett:

— Énekelni!

Mi változatlanul:

»A Dunában hat nagy krokodilus van. Három jobbra néz. Három balra néz.

A Dunában hét nagy krokodilus van. Mikor az első nagy ember, a menet élén haladó »doppelrelen« a kapuhoz ért, kapitány ur Kanász energikus hangon belénk vezénveit:

Pasics

a blokkal való szakítást kívánja Radicséktől

A miniszterelnök tanácskozása Stanojević Acával

Beogradból jelentik: *Stanojević* Ace, a radikális-párt egyik legrégibb tekintélyes tagja Beogradba érkezett és hosszan tanácskozott *Pasics* miniszterelnökkel. Politikai körökben ebből a tanácskozásból is arra következtetnek, hogy a radikális-párt fontos elhatározások előtt áll, mert a politikai fordulatok előtt *Pasics* sohasem mulasztja el, hogy a régi fegyvertársával ne tanácskozzék.

A *Vreme* értesülése szerint egyébként *Pasics* miniszterelnök pihenése alatt valószínűleg találkozni fog *Radics Pavleval*, akivel fontos megbeszélést fog folytatni. A radikálisok és a Radics-párt közti tárgyalásokról egyébként a *Zajednica* hivatalos lapja, a *Hrvat* érdekes vezércikket ír, amelyben többek közt a következőket állapítja meg:

— A parasztpártnak a radikális-párttal való együttes kormányalkotásához szükséges, hogy a Radics-párt szakítson a nemzeti megegyezés és a parasztdemokrácia blokkjával. Ezt követeli *Pasics* és erre vár választ a Radics-párttól. Vagy szakítani a blokkal, vagy szakítani *Pasics*cal: ez az a dilemma, amely előtt ma a horvát parasztpárt áll. Hogy mit fog a párt határozni, nem tudjuk, de azt hisszük, hogy korai az az állítás, hogy a Radics-párt elhagyja a blokkot.

— A nemzeti megegyezés és parasztdemokrácia blokkja olyan politikai alakulás, amelynek kiépített programja van az állam belső berendezését illetően és ezekben a kérdésekben a parasztság a parasztpárt teljesen megegyezik a blokkal. Viszont a radikálisokról

— Hapták! Hátra arc!

Itt már nem lehet viccelni. Mindenki szabályszerűen hátra fordult. ballábra. Nint az a Dinestreglement első részében meg vagyon írva. Mikor kiértünk a rosból. Jeleink megszólalt:

— Hány óra?

— Hat óra múlt tíz perccel.

— Pont most ment el a vonatom.

Fanyarul mosolygott, de a szemében könnyek csillogtak. Mi pedig csak me-neteltünk, egyre meneteltünk. Sötét este volt már mikor a kapitány ur megegy-szer megpróbálta az éneket. Szüntelenül a krokodilus-nóta jött ki a száraz torkokból.

— Majd meglátjuk, hogy ki unja meg hamarabb. — szólt.

Hát ő unta meg. Nyolc óra felé ismét kiadta a parancsot: haza. De már ő is szomorúan és letörtten lovagolt a szá-zad előtt. Szerette volna visszacsinálni az ezézet.

Befordultunk a kaszárnya udvarára. Végigmasztogtunk a nagy piros épület előtt és mikor már csak pár lépésre voltunk célunktól, egyszerre rákezdtek minden vezényszó nélkül:

»Eltűté a jobbállamat

Folyik piros vérem.

Nincsen nekem idősanvám

Ki bekösse nekem.

A morózus kapitány, ez a nagy darab emberevő úgy meghatódott erre a ne-mes gesztusra, hogy máldnem sírva fakadt:

— Köszönöm nektek — mondta reme-gző hangon. Szeretném mindannyitokat megölelni.

Fiatalok voltunk és lelkesek. Ezt teljes elégtételnek tekintettük. S mikor Perhár, a rutén szakács este 11 órakor az ebé-det is hozzáadta a vacsorához. Jeleink mindent elfelejtve megbocsátva sugárzó arccal mondta:

— Jul, de fixom vacsora van ma

nem lehet megdönteni, hogy meny-nyire közeledtek az ország belső berendezésének kérdésében a Radics-párt. A *Zajednica* csatlakozott a nemzeti megegyezés és parasz-

demokrácia blokkjához és amíg a blokk programja fennáll, ad-dig a horvát *Zajednica* semmiféle kombinációba nem mehet bele a blokkon kívül.

Gyorgyević Dragoslávot bácsmegeyei főispánná nevezik ki

Változások a bácskai közigazgatásban

Beogradból azt a hírt közli munkatársunk megbízható helyről szerzett értesülés alapján, hogy a bácskai kö-zigazgatás vezető állásaiban a közeljöv-ben nagyobb személyi változások kö-vetkeznek be. Beavatott körökben úgy tudják, hogy dr. *Petrović Miltovj* bács-megyei főispán távozik állásából és helyére *Gyorgyević Dragosláv* szubotcai főispán kerül. Arra nézve még nincs pozitív értesülés, hogy *Gyorgyević* Dra-gosláv ebben az esetben megtartaná-e a szubotcai főispánságot is, vagy pedig az új közigazgatási beosztás követ-keztében a szubotcai főispánság meg-szűnik.

Szó van arról is, hogy *Krsztics* bács-megyei alispán is elhagyja helyét és utódja *Sztrilics Béla* radikális-párti képviselő lesz. *Sztrilics* alispánságával meg-oldódna az a konfliktus is, amely a szubotcai kerület negyedik mandátuma körül támadt a radikálisok és független demokraták között. Ha ugyanis *Sztrilics* Béla lemond a mandátumáról, akkor teljesíthető a független demokratáknak az a követelése, hogy a radikális-füg-

getlen demokrata helyi paktum értel-mében dr. *Milics Ivó*, *Pribicević*-párti jelölt mandátumhoz jusson. A követelés teljesítését eddig, mint ismeretes, az akadályozta, hogy *Markusev Milán*, a topolai járás megválasztott képviselője nem hajlandó lemondani mandátumáról, holott erre nézve a választás előtt ígéretet tett. Ha *Sztrilics*et bácsmegeyei alispánná nevezik ki, természetesen le kell mondani mandátumáról, amely a járási szavazatok megosztása szerin *Gálffy Györgynek* jutna. Ebben az esetben *Gálffy* — mint értesülünk — szintén lemondana és így dr. *Milics* Ivó kerülne be a parlamentbe.

Ami a novisadi közigazgatási állaso-kat illetékes helyen megcélolják azokat a híreket, mintha a belügyminiszter már aláírta volna *Popovics Duka* polgármes-teri és *Mihalcsics Stanoje* főkapitányi kinevezését. Ezeket a kinevezéseket függőben tartják, mert a belügyminiszter ragaszkodik a tisztviselőtörvényben előírt kvalifikációs feltételekhez, amelyekkel a novisadi radikális-párt jelöltjei nem rendelkeznek.

A szolidaritás utjai

írta: Grol Milán nemzetgyűlési képviselő

Az igazolóbizottság tárgya-lásai során nagy feltűnést keltett *Grol Milán*nak, a *Davidovics*-párt szubotcai meg-választott tagjának beszéde, melyben a nemzetiségi szer-vezkedéssel szemben foglalt állást. Az alábbi cikk közlé-sével alkalmat akarunk adni a Jugoszláviával magyarságnak arra, hogy megismerkedjék a nagy feltűnést keltő állásfog-lalás indokaival. Azt hisszük, nem is kell hangsúlyoznunk, hogy nem mindenben azono-sítjuk magunkat a kitűnő po-litikus indokaival és következtetéseivel.

A nemzeti kisebbségeknek arról a jogáról, hogy külön politikai szerve-zetekbe tömörüljenek, nem lehet vita. A radikálisoknak a verifiká-ció bizottságban elhangzott ama ki-fogására, hogy *Davidovics Liuba* kormánya miért oldotta fel a ma-gyar párt betiltását, ezt feleltem: »*Davidovics Liuba* olyan rendeletet vont vissza, amely semilyen tör-vényszakaszon sem alapult. A töme-geket nem lehet sem paragrafusok-kal, sem rendőrséggel meggyőzni, csak érvekkel és a nemzeti kisebbsé-geket csak annak bizonyításával, hogy nincs hasznuk különálló szer-vezetekbe való tömörülésükből.

Tárgyatlan a diszkusszió olyan jogról, amelyet minden polgárnak, nemzetiségi és vallási különbség nél-kül, az alkotmány és a törvény biz-tosít. Csupán a kisebbségek önálló keretekben való politikai működésé-nek célszerűségét, oportunitását le-het szövegni. Erre vonatkozólag megmaradok állásponantom mellett, a melyet osztaniok kell velem nem-csak mindazoknak, akik a polgárok széles rétegeinek szolidarizálódásá-ban látják az ország általános sza-nálásához vezető leggyorsabb utat, hanem éppen elsősorban maguknak a nemzeti kisebbségek tagjainak, akik a politikában többet adnak a tettekkel, mint a szavakkal.

A képviselők legnagyobb számá-va is, amelyet elérhetne, a magyar párt a magyar nemzetiségű szava-zóknak nem nyújthatna más megelé-gedést, mint azt, amit a párt neve ad, ami pedig üres és sok áldozatot igénylő fizetség. Az általános pol-gári jogokért, valamint a lokális ér-dekekért folytatott harcban, mint például a földosztásért mindazok számára, akik a földet művelik, a hit-telért, a gazdaság minden ágának megkönnyítéseért, az adóterhek ki-egyenlítéseért és egyéb kérdések-ben: a magyar választók érdeke semmit sem nyer azzal, ha a korus-ból kiitt a magyar hang. Ellenkező-leg. Anni pedig a magyar választó specifikus nemzeti szükségleteit il-leti, azok mind kulturális természeti-ük. Ezek az anyanyelv szabad ápolásának, az iskola, a könyv, a színház, a kulturális szervezetek kérdései, egy szóval a szabad ember elemi lelki szükségleteinek problémái.

E szükségletek kielégítésének jo-ga ma már sehol sem lehet vitás, annak pedig, hogy ez liberális elis-meréshez jusson a mi türelmetlen környezetünkben is, elengedhetetlen feltétele, hogy a követelés tiszta kulturális terepemen maradjon. A politikai márkát itt csak ártalmas.

Sem mint polgárnak, sem mint magyarnak, egy különálló naciona-lisztikus magyar párt nem vihatja ki azt, amit egy nagy államalkotó párt nyújthat neki, amely program-jában sikraszáll az egyenlőség és a nemzetiségi és vallási toleranciá-ért, európai, kulturált liberális-musért. Ehhez viszonyítva az a ma-gyarság, amely a valóságban egy a párt nevében való manifesztációra szuzorodik, erőtlén. Nincs szükség több szóra annak bizonyításához, mennyire drágán kell ezt megfizetni.

A német párt pályafutása, amely-nek élén értékes emberek vannak, értékes tanulságokat szolgáltat. Praktikus sikereinek mérlege pasz-ziv. A németek a Vajdaságban, po-litikai elkülönülésükkel nemcsak el-vesztették kulturális és gazdasági

aktivitásuk tekintetében tradíciósze-rílen kedvező helyzetüket, hanem a Vajdaság mai nacionalisztikus for-rongásában az agresszív türelmet-lenség és bizalmatlanság céltáblá-lá-va is tették, magukat. Sainálatos, hogy így van, de így van és ezzel ma számolni kell. A magyarok poli-tikai elkülönülése pedig, éppen a ma-gyarországi határon, a mai körül-mények között még nagyobb — ám-bár indokolatlan — türelmetlenség-nek és bizalmatlanságnak nyúlthat tápot.

En ezt nem párt-feltételekességből mondom a magyar párttal szemben és következtetésem nem alapulnak a párt programjának és embereinek közansága iránti kételyeken. Ez az én meggyőződése, amelyre az összes körülmények kritikai szemlé-lete után jutottam és az általános államérdekeknek az általam képviselt kerület és annak magyar nem-zetiségű lakói érdekeinek — azt hi-szem — racionális fel fogásával. Amikor a politikában való részvéte-lükről beszélek, bennük nemcsak szavazóim egy részét látom, hanem azt a népet is, amelynek reális és okos politikai orientációjától nagy-ban függhet az, hogy az ország ha-tára, amelynek mentén élnek, minél kevésbé legyen választól két nép között — a Jugoszláv és a magyar nép közt, akik arra vannak utalva, hogy nemcsak barátságban, hanem szoros kulturális és gazdasági kap-csolatokban és kollaborációban éljenek egymás mellett. Minél kevesebb izoláltság, minél több szolidaritás! Vajha a demokráciának ez az em-beri intése minél több meghallgatá-sra találna ezeken az istenáldotta föl-deken, ahol a boldog jölét csak az ember bölcseségétől függ. Hogy ez a bölcsesség törvényvé válikon, erőre van szüksége. Az erő pedig a köl-csönös közeledésben és a létszándé-ku emberek szövetkezésében van, azoknak egyesülésében, akik az ál-talam jölétét ugyanabban látják, anil-ban az általános emberi lelkiismer-tét: a hűségben, igazságban, a köl-csönös türelmességben és szeretet-ben, minden érdemes kéz és minden becsületes lélek megelégedettségé-ben.

Vajha a nagy ünnepek, amelyet ma a *Bácsmegeyei Napló* olvasóinak nagy száma ünnepel, szimbólumra megerősödjön azzal a hittel is, hogy évről-évre elgördül egy-egy kő a megfeszített emberi öntudat sítáról és hogy az minden évvel közelebb jut ujból feltámadásához: a testvé-riségben minden népek számára.

A magyarországi

diszidens szocialisták elismerte-tésüket kérik az internacionálétól

Budapestről jelentik: A *Magyarorszá-gi Szocialista Munkáspárt* — a szociál-demokrata-pártból kivált Váci-féle cso-port — összeköttetésbe lép az interna-cionálé titkárságával és kéri fogja el-ismertetését. Egyelőre bizonytalan, hogy az Internacionálé milyen álláspont-ra fog helyezkedni, tény azonban, hogy Váci pártjának jó protektorai vannak *Garbai Sándor* és főként *Kunfi Zsigmond* sze-mélyében. Kunfi révén az osztrák so-ciáldemokrata-párt támogatására is szá-míthatnak Váciék. Az osztrák szociál-demokrata-párt az internacionáléban nagy szerepet játszik és jelentékeny be-foiyása van.

Ha az internacionálé Váci pártjának elismerését megtagadja, úgy minden marad a régiben, amennyiben a külföldi szocialista-pártok Váciékkal nem érint-kezhetnek. Ha azonban Váciékat elis-merik, úgy a régi szociáldemokrata-párt helyzete lehetetlenné válik az interna-cionáléban és ugyanaz az állapot követ-kezik be a magyar munkásmozgalom-ban, mint amilyenben a német munká-smozgalom volt az összeomlás után, amil-kor a többségi szocialistákat az anya-pártból kivált függetlenek szorongatták.

Egy óras beszélgetés Basch Viktorral,

a Sorbonne neves tanárával,
az Emberi Jogok Ligájának
alelnökével, fivérével, Lányi
Ernővel és egy kis politikáról

Páris április hó

A B. N. kiküldött tudósítójától

Csak kevesen tudják, hogy Victor Basch a párisi Sorbonne tudós tanára, az emberi haladás lelkes harcosa főtisztviselő volt Lányi Ernőnek, a szubotitcal zeneiskola boldog emlékü igazgatójának. Victor Basch kis gyerek korában került el Franciaországba és bár felesége magyar nő, a magyar nyelvet egyáltalán nem beszéli. A francia politikában, miután az emberi jogok ligájának alelnöke nagy szerepet játszik Victor Basch, aki legutóbb, mint a Caillaux tiszteletére rendezett banketten vezérszónoka ismételt tanubizonyosságot tett politikai éleslátása felől.

Érdeklőt, hogy ez a nagy férfiú mit tud a mi Lányi Ernőről, akitől már gyermekkorában elszakadt. E célból felkerestük Basch Victort a rue Huysmannon levő lakásán. Könyvekkel telezsúfolt dolgozószobájában fogadott a professzor. Borotvált, kissé papos arcú elegáns ember, magas tiszta homlokkal. A mosolyában és a meghatottságában erősen hasonlít a megboldogult Lányi Ernőre.

— Igen fájdalmas nekem, — mondja kérdéseinkre, — hogy elhunyt fivéremről beszéljek. A Bácsmegyei Naplónak, amelyet jól ismerek és amelynek kulturális munkáját figyelemmel kísérem, — szívesen állok rendelkezésére minden politikai és irodalmi kérdésben, de azt ne kívánja tőlem, hogy Ernő fivéremről itt előadást tartsak.

Mély meghatottsággal ojt ki ezeket a szavakat Basch Victor és a beszélgetés során még sokszor elérzékenyül, ahányszor csak Lányi Ernőre terelődik a szó.

Megnyugtattuk, hogy nem interjúról van szó, inkább pár apróságot szeretnénk megtudni kettőjük viszonyáról.

— Elsodort bennünket az élet egymástól, — válaszolja rezignáltan. Harmincyolc évvel ezelőtt töltöttem hosszabb időt együtt Ernővel, Kolozsváron. Akkor ő ott karnestor volt.

— Utóljára mikor látta?

— 1913-ban. De állandóan fenntartottuk az érintkezést még a háborúban is. A műveit jól ismerem, minden*ra vonatkozó sort elolvastam vagy lefordítottam magamnak. Feleségem sokat énekelte a nótáit és mostanában is gyakran körüllátjuk a zongorát, amikor az ő dalait éneklé....

Behunyja a szemét. Az arcára tükrözik a fájdalom, ahogy a finom melódiákra gondol. Aztán egyszerre élénk lesz.

— Mikor látta utóljára? — kérde.

— Megmondom.

— Kérem, engedje meg, hogy én interjúoljam meg magát a fivéremről. Mondjon el mindent róla. Hogy nézett ki az utolsó évben? Megöregedett? Dolgozott sokat?

— És nagy áhitattal hallgatja a szavaimat. Kérésére Nagy Jancsi tragédiáját is előadtam, hiszen Nagy Jancsit is Lányi Ernő kreálta.

Még száz és egy kérdés Lányi Ernőről, aztán hirtelen egyszerre:

— Mi van Radicsékkal Jugoszláviában?

Már is benn vagyunk a politikában. A professzor apróra kikérdezett a jugoszlávai magyarok helyzetéről, a legutóbbi választások lefolyásáról és a magyar sajtó működéséről. Páratlan jártasságot árult el a legapróbb részletek kérdésén is.

— Nagy érdeklődéssel viseltetek a magyar kisebbségek sorsa iránt, — mondja.

Szóba kerülnek az autonómista mozgalmak.

— Ellensége vagyok annak, hogy Középeurópában és Keleten még több kis államokká kredjlanak.

Aztán szilárd hangon:

— Az új államoknak csak egy rezonáns politikája lehet: teljes jogot és szabadságot adni a nemzeti kisebbségeknek.

Térképét terogot elém úgy magyarázta Középeurópa nemzetiségi eloszlását. Csupa kényes téma. Aztán egy fordulattal ismét áttér a családi dolgokra:

— Ismeri az unokaöcsémét?

Mondom, hogy Lányi Viktor jó barátom.

— Ah, Géza, Je l'aime beaucoup. Il est un peu paresseux!

Lusta egy kicsit a Géza, nem ír elég gyakran a nagybácsijának.

— Régen láttam, — moséli a professzor, — ő volt a gyerekek között a legszébb. Mit szól a diáktüntetésekhez?

A francia politikáról folytatódik a diskurzus. Herriotról, Briandról, a német elnökválasztásról és Basch legjobb barátjáról, Caillaux-ról. Megragadom az

alkalmat és arra kérem, hogy protezzáljon be Caillaux-nál, a ma legérdekesebb politikusánál, hogy adjon egy interjút a Bácsmegyei Napló részére. Caillaux ugyanis elvi okokból még a saját lapjának, a Vuodtien-nek se ad interjút és kb. száz külföldi újságíró várja, hogy a szilix megszólaljon. Basch nevetve mondja:

— A német újságírók mit meg nem próbálnak, hogy nyilatkozatra bírják. De ő még nem beszél. Kényes helyzetben van. (»Situation délicate«.)

Aztán hozzátesszi:

— Amint megszólalhat és fogadhatja a hírlapírókat, maga az első között lesz... Még egy kérdés:

— Mi a professzor ur véleménye, Caillaux rövidesen visszatér-e a politikai életbe?

— Victor Basch elgondolkodva felelt:

— Sokkal hamarabb, mintsem gondolná...

— És meleg, szívélyes bucsuval kísért el az előszobáig...

Stella Adorján

Lemondott a francia kormány

A szenátus bizalmatlanságot szavazott Herriotnak

Párisból jelentik: A kamara csütörtöki ülésén a többség a felvetett bizalmi kérdésben a kormány mellett szavazott, a jobboldal azonban átvitte a kormány elleni támadást a szenátusba is és pedig teljes sikerrel, úgyhogy egy napirendi javaslattal kapcsolatban sikerült leszavazni a kormányt. Emiatt pénteken este Herriot benyújtotta a köztársaság elnökének a kormány lemondását.

A szenátus pénteken a pénzügyi helyzetről folytatta a vitát, amelynek során François-Marshall, a Poincaré-kormány volt pénzügyminisztere élesen támadta a kormány pénzügyi politikáját.

A beszédre Herriot válaszolt és kijelentette, hogy nem tartja helyesnek erről a nyilvános vitát, mert a pénzügyi helyzetről most legjeljebb a parlament bizottságának bizalmi ülésén lehetne

szó. Kéri a szenátus bizalmát, hogy végrehajthassa a pénzügyi szanálást.

Ezután Poincaré beszélt, aki összehasonlította kormányának munkáját a mostani kormányéval. Kétségbevitte Herriot érdemelt a költségvetés egyensúlyának helyreállítása körül.

A vita után az elnök előterjesztette a kormány napirendi indítványát, amelynek során 156 szavazattal 132 ellenében elvetették a kormány javaslatát. A második szavazásnál 163 szavazat esett a kormány ellen.

A szavazás után a kormány tagjai azonnal a külügyminisztériumba mentek ahol aláírták a kabinet lemondásáról szóló okmányt. Este tíz órakor Herriot a kabinet tagjaival az Elysée-palotába ment, ahol a lemondást együttesen átadták Doumergue elnöknek.

Miért lesznek öngyilkosok az emberek

Beszélgetés Ferenczi Sándorral, a lélekgyógyászat európai hírvé tudósával

Fölkerestük Ferenczi Sándort, a kiváló tudóst s a külföldön is ismert ünnepeit ideggyógyost, kivél a mostani öngyilkossági járványról beszélgettünk. Miért lesznek öngyilkosokká az emberek? Mit jelent az öngyilkosság logikai, lélektani szempontból? Mi ebben a tekintetben az álláspontja a modern lélekgyógyászatnak?

Ferenczi Sándor doktor ezt mondotta:

— Azok, akik életrevalók, a lég hátán is megélik. Ha nem tudnak boldogulni, elmennek máshová, új életet kezdenek. De akiben hajlam van az öngyilkosságra, azoknak kapóra jön a mai ijesztő kor. Általánosságban válaszolni arra, hogy mi okozza a mai öngyilkosságokat, nem lehet. Minden esetet külön kellene megvizsgálni.

— De mi az öngyilkosság? Logikailag az, hogy valaki önmagát a maga egészében meggyilkolja, lehetetlenség. Az ember azzal, hogy van, igenlő önmagát, teljesen nem is tagadhatja meg önmagát. Azt mondhatjuk lehetetlenség, hogy valaki megölje önmagát. Tulajdonképpen nincs is öngyilkosság.

— De ami logikailag lehetetlenség, az lélektanilag lehetséges. Mert mégis azt látjuk hogy vannak, akik ezt megteszik. Mi tehát ennek az értelme? Hogy magyarázhatjuk az öngyilkosságot?

— Az öngyilkosok tulajdonképpen nem is akarnak egészen elpusztulni, csak azt a részüket szeretnék elpusztítani, mely nem felel meg váraikozásuknak, becsúdváknak, hiúságváknak, azt a tulajdonságukat szeretnék megsemmisíteni, mely szégyent, bánatot, szenvedést ho-

zott rájuk. A szerelmes a szerelmét, mely miatt annyit gyötörődött stb. (Az sem véletlen, hogy valaki mikép végez magával: folyóba ugrik-e, föbe lövi-e magát stb.)

— Valami furcsa érzés van az öngyilkosokban, hogy az öngyilkosság, a halál, valójában nem is jelenti végüket, mert csak hibáikat, bűnüket büntetik meg. De ha én magamat elítélem tolvajlás, vagy gyilkosság miatt, akkor én vagyok a bíró, ki az ítéletet végrehajtja s én vagyok a bűnös is, ki a büntetést elszenvedem. Az öngyilkosoknál az az eset, hogy mikor a bíró megöli a bűnöst, elpusztítja azt is, ki az ítéletet végrehajtja.

— Hogy mi az öngyilkosság mivolta, azt leginkább a melankólia nevű elmebetegségen tanulmányozhatjuk melynek egyik jellegzetessége az öngyilkosságra való hajlam. Ezek a betegek gyakran követnek el öngyilkossági kísérleteket és aztán, hogy elmezzük őket, rendszerint kiderül a következő: a beteg nem is magára haragudott, nem is magát gyűlölte, hanem olyan valakit, akit úgy szeretett, mint önmagát, mondjuk az édes anyját, vagy valamelyik testvérét, mert az illetők ellentétben álltak azokkal az ideálokkal, melyeket róluk szerkesztett. Hozzáértartozóit azonban nem illette váddal, hanem minden rosszat magára hártott, önmagában gyűlölte azokat, kiket nem mert meggyűlölni. Ezért akart megválni a melankolikus elmebeteg az élettől. Legtöbb öngyilkosság burkolt formája gyilkosság. Az öngyilkosok zöme nem meri a fegyvert má-

sok ellen fordítani, ezért önmagával végez.

— Az öngyilkosok szeretik az életet, többet várnak tőle, mint mások és miután nem kaphatják meg tőle azt, csalódásukban ingerültek, türelmetlenül itthagyják az életet. Schopenhaueritől, ki tagadta az életét minden sorában, egyszer megkérdezték, hogy miután ilyen kilátástalanul látja földi sorsunkat, miért nem öli meg magát, miért nem ajánlja az öngyilkosságot, mire ő — ha jól emlékszem — azt mondotta, hogy az életet nem szabad olyan komolyan venni, olyan értékesnek tartani, hogy az öngyilkossághoz folyamodjunk. Meg kell várnunk, míg beáll a nyugalom. Így vélekednek a többi pesszimisták is. Az öngyilkosokban azonban valami jobbánékon optimizmus van. Nem hisznek az életben s mégis hisznek. Olyanok ők, mint azok az ateisták, kik tagadják Istenet, de haragszanak rá, nuntha mégis hinnének benne. Az öngyilkosok is az élet boldogtalanságát s az, aki élet-untságból, spleenből fordítja maga ellen a fegyvert, tulajdonképp nagy kielégülést akar.

— Titokban pedig ott van mindögyik öngyilkosság mögött az a gondolat, hogy az hat majd a tett hozzátartozóira, azokra, akik miatt elköveti, azokra, akik megbántották őt s majd bünhődni fognak. Egy kínai mese jut eszembe. A hőst ezt mondja: »Holnap fölakasztom magamat erre a fára. Mért épp erre a fára? Mert itt lakik a legnagyobb ellenségem. Hadd ijedjen meg, ha holnap reggel felébred s meglátja a hullámát. Így állt bosszút a kínai mese hőse.

— Ilyenforma minden öngyilkosság vezérgondolata. Az öngyilkosban az az öntudatlan reménység él, hogy a Hald csak ideiglenes, csak addig tart, míg el nem múlik a harag, aztán valamiképpen majd ő is részt vesz az életben és színéről színre láthatja, hogy jön oda az ágyhoz az anya, hogy sopánkodnak a rokonok, mire ő fölébred s minden rendbe jön. Tudajdonképp nem hiszi el, hogy ő meghalhat. Azt hiszi, hogy tudja, hogy meghal, de ha igazán tudná, akkor nem követhetne el öngyilkosságot. Az ősi hitetlenség munkál itt, mely nem ismeri el a halált. Egy kisfiúval tudtunk, hogy meghalt a nagybács. A kisfiú ezt tudomásul veszi, megérti, másnap reggel azonban azt kérdezi, miért nem jön a nagybács reggelizni. Mert meghalt — válaszolják. Azt hallottam már, — mondja a kisfiú — hogy meghalt, de én azt kérdeztem, hogy miért nem jön reggelizni? Ez az adoma nagyon emberi. Mindnyájan azt hisszük, hogy a hald csak ideiglenes. Elsősorban az öngyilkosok, kik azért tudnak végezni magukkal, mert képzeletük hiányos s nem fogják föl, hogy mit jelent a halál...

Halálra ítélték

két orosz tisztet a szerbiai Vranje-fürdőn

Beogradból jelentik: A vranjei bíróság most ítékezett Korolijev Petar orosz főhadnagy, a menekült oroszok kórházának parancsnoka és Nazarenko Timót kórházi szakács felett, akik — mint annakidején jelentették — meggyilkolták Sztevanovics Jordán Vranje-fürdői földmivest és feleségét. A két orosz vendégségben járt Sztevanovicséknál és a vacsora elivagasztása után a házaspárt a kórház konyhájával lelétszárították. A bíróság a gyilkosokat halálra ítélté.

Érdekes, hogy az orosz katonatiszti becsületbírók külön foglalkozott az ügyvel és Korolijev főhadnagyot halálra, rangfosztásra és fegyvermegvonásra ítélté.

TINTA

Jaj de csüngák vaggunk!

Elmondom, mi történt ezen az első fényes napon. Készülni indultam. Egyszerre kibukkant a felhők mögül forrón, tündöklő, rettenetesen a Nap.

Nem az, mely eddig pislálkolt fölöttem, hanem az ősi-vád, mely nem ösmer irgalmat, a fényező, az egyetlen fényező, — az Isten fényező-roja.

Kibontotta fény-mótrángját, melyet télen gombolyított föl, széttéregte fang-pázmáját, lóbázta villogó sóprűjét s végigsóprúzta az uccákat, terket.

Olyan világosság támadt mindenütt, mint a műtő-teremben, melyben tiz iv-lámpa ég s észre lehet venni a por-szemeket, még talán a láthatatlan baktériumokat is.

Szememet láttam magam körül, piszkot, dűledező házakat, fakó rongyokat, vak tükröket s embereket, embereket.

Télen nem látni őket. Akkor kabátok mennek előtünk, nadrágok, boák, botok, szinpadí szereplők, kiket figyelemre se méltatunk. De ilyenkor a verőfény átvilágít mindent, szinte tudományos szakértelemmel: a ruhát, a testet, a csontokat s látszik a csontváz, mely hordja a petyhűt izmokat, vagy a kis pocokot és a koponya, mely emberbőrrel van bektíve s szemeződrében viseli a kocsányás szemet, járomcsontján a húst.

Még télen voltak öltözve ember-társaim, készületlenül erre a szemtelen szikra-támadásra, ennél fogva zavartan fogadták s a leleplezés hatása alatt illegtok, szájukat csücsöritették, hogy szebbek legyenek. Mert érezték, hogy nem szépek.

Nem születtem arra, hogy hazudjak, ezért klabálni kezdtem. Jaj de csüngák vagyunk, testvéreim. Mindenki csunya ezen a ragyogó tavaszon, csak az ég szép meg a gyerekek. Maga is csunya, gyönyörű-szép. Nyissa ki száját, öltse ki nyelvét, mondja hosszan: á. Lám, nyelve vérszegény, nyeldekölő halvány s mikor nevet, fogazatában is megpillantok egy szuvasodó fogat. Ön pedig, uram, egyszerűen förtelmes. Micsoda rogyadó térdek, micsoda krómsárga orr, micsoda bőr, olyan szakadozó hitvány, mint a szalma-papirus. Mért nem tornázik? Te, fiatal barátom pedig rügyezel, akár a gallyak, piros és sárga rügyet izzad a véred, a homlokodon. Vajjon milyen lomb fakad belőle nyárára? Amerre nézek, gondtól pókhálós arcok, nyomortól szürke halántékok, barna szájak, csöpű-hajak, szősz-bajszok, nyiszlelt dőrekek, ferde gerincek. Szépitőszereket ide, rizsport, pirosítót, szemöldökfestéket küdjetek nekünk, vaggonszám, egész vonatokkal, szeretetadó-mányul. Kozmosz, adj egy kis kozmetikát.

Tudom, csak eleinte ilyen borzasztó ez. Később majd megszokjuk. Vagy mi magunk alkalmazkodunk a napsugárhoz.

A tavaszt azonban ne dicsérjük. Ez a legszörnyűbb évszak. Ha érkezik, fussatok szobátokba, zárjátok be az ablaktáblákat, gyujtsatok világot, — de ne villanyt, hanem gyertyát, melynek tompa, tétova fényében még legszebb az ember — üljetek tükrök-tök elé s vezeleljetek, sirjatok.

Kosztolányi Dezső

HIREK

Egy kritikus albumából

Az álmok — hiába akarnak egyebet következtetni befőlük — sohase vonatkoznak a jövőre, de mindig összefüggnek a múlttal, amely az álomban fragmentárisan és kuszáltan (álomszerűen) újból életre kel, megismétlődik, az emlékeztünkbe hozza magát. Az álomnak épp oly kevés köze van a jövőhöz, mint a naprendszer legtávolabbi csillagához, mert élményeken alapszik, s természetesen olyanokon, amelyek már elmúltak s nem olyanokon, amelyek még várnak rájuk. Minden vonatkoztatása az álomnak a jövőre és minden következtetés belőle a jövőről: gyermekes és oktalan játék, hogy néha felnőt, sőt komoly emberek is ily értelemben foglalkoznak vele, csak azt bizonyítja, hogy felnőt és komoly emberek is szeretnek játszani, s néha gyermekesen játszani.

Közélel a dolgok távolról se olyan szépek, mint a messzeségből. Csak egyedül a nő az, aki esetleg nyer azért, ha közeledik a szemlélőhöz.

Vannak urak, akik cselédeknek és cselédnek, akik uraknak születtek. Most képzelték el annak a cselédnek a helyzetét, aki urnak született és kénytelen szolgálni egy urat, akinek tulajdonképpen a cselédszobában a helye!

Összes ismerőseim közt — mondta egyszer valaki — legjobban szeretem az Istent. Ő mindig akkor jön hozzám, amikor otthon vagyok, s őt mindig megtalálom, ha szükségem van rá.

A tehetséges ember olyat akar, amit tud és mindent tud, amit akar: a tehetetlen olyat akar, amit nem tud és nem tudja, amit akar.

Az élet és a morál majdnem inkompatibilisek. S amikor erkölcstelenül folynak a dolgok, akkor mégis azt mondják rezignációval: *C'est la vie*

A gondolkodás a legnagyobb semmittevé, s a gondolkodás a leghasznosabb tevékenység, aszerint, hogy ki az, aki gondolkodik.

A kérdéseiről jobban meg lehet állapítani valakinek a szellemi nlvóját, mint a feleleteiről.

Az igaz ember könnyen tanul meg hazudni, de a hazug semmiféle módszerrel se tanítható meg arra, hogy igazat mondjon. Ehhez egészen különös tehetség szükséges.

Koldusok közt legnagyobb a kenyérintégység.

A nyárspolgár, ez a kellemetlen, de bölcs ember: ura a világnak. Még akkor is, amikor a népjogokat beiktatják a törvénykönyvekbe. Még a forradalmárok közt is azok boldogulnak, akik egyszerűsággal praktikus nyárspolgárok.

A nyárspolgár ritkán tudja, hogy ő: nyárspolgár. A legtöbbször azt hiszi, hogy ő valami fenegyerek. Senki se nézi le annyira a nyárspolgárt, mint éppen ő.

A jó erkölcsök fölöslegessé tehetik a törvényeket, de a legjobb törvények se pótolhatják a tisztességes erkölcsöket.

Mielőtt az ember meghasonlik a világgal, már meghasonlott sajátmagával.

Egy erényes, s az erényességében rideg emberről gáncsolva mondta valaki: *nehé is megvannak a maga erényei.* S ezt olyan hangon mondta, mintha azt akarta volna konstatálni, hogy *nehé is megvannak a maga hibái.*

A szolgálóé akkor is lakó marad,

ha miniszteri székbe ül. — az előkelő szellem akkor is független marad, ha rabszolgaságba jut.

Az Időnek van egy rossz szokása, az, hogy elmúlik. S egy másik, amely nem kevésbé rossz, hogy amikor megállítani szeretnők, akkor fut, s ha tullelni óhajtánánk rajta, akkor cammog.

A durva ember egyetlen nyájas szava jól esik nekünk, a finom lelkek egyetlen hüvösebb szaváért megapprendünk.

Kegyetlen társadalomban a legjobb törvények mellett is sok igazságtalanság történik. Egy ideális társadalomban törvények nélkül vagy rossz törvények mellett is az igazság uralkodna.

Nagyon fogós kérdés, ha azt kérdezik valakitől, hogy mit tart Adyról s mi a véleménye a költészetéről? A kérdés fogós és a felelet sokat árulhat el. Ha a felelet őszinte, akkor esetleg jellemzőbb a választadóra, mint a költőre, akiről szó van, mert benne lehet minden, amit a politikáról, a nemzetéről, az emberi jogokról, a kulturáról gondol. Nem az, amit a költő gondol, hanem az, aki a kérdésre felel.

Baedeker

A Bácsmegyei Napló legközelebbi száma a közbeeső ünnep miatt szerdán reggel a rendes időben jelenik meg.

A kisebbségi kérdés az interparlamentáris konferencián. Bécsből jelentik: Az Interparlamentáris Unió meghívására a világ különböző parlamentjeinek képviselői április 17. és 20. között nemzetközi konferenciára gyűlnek össze Rómában. A konferencián szóba kerülnek a dunai államok kisebbségeinek ügyei, a magyar csoportnak az elmúlt évben beterjesztett panaszai és indítványai kapcsán, amelyeket a konferencia az illetékes albizottság referátuma alapján részletesen fog ez alkalommal tárgyalni.

A noviszádi radikális párt és a kiszélesített tanács. Noviszadról jelentik: A noviszádi radikális párt Popovics Dáka elnökletével csütörtök este tartott ülésén a kiszélesített városi tanács tagjainak kisebbségével foglalkozott és elhatározta, hogy a 91 tagsági helyből a radikális párt 70 tagsági helyet tart fenn magának, amelyeket akként oszt fel, hogy ezekre a helyekre 30 földművelőt, 20 intellektuelt és 20 kereskedőt és iparost jelöl. A többi 21 tagságot a többi párt tölti be. Helyet kapnak a Pribicevics-, Davidovics-pártiak, magyarok, németek és zsidók. A radikális párti jelöléseket a szerda estére egybehívandó pártgyűlés ejti meg.

Jugoszlávia csatlakozása a szerzői jogot védő nemzetközi egyezményben. Beogradból jelentik: A Népszövetség felhívást intézett a kormányhoz, hogy csatlakozzon az írói és szellemi munka szerzői jogának védelméről szóló 1907. évi nemzetközi konvencióhoz. A kormány válaszában közölte, hogy az SHS. királyság csatlakozása az egyezményhez a szerzői jog védelméről szóló hazai törvény elfogadásától függ, amelynek tervezetét a közoktatásügyi minisztérium rövidesen beterjesztí a nemzetgyűléshez. Az új sajtótörvényjavaslataiban is külön fejezet intézkedik a szerzői jog védelméről. Mihelyt a parlament a két javaslat valamelyikét elfogadja, az SHS. királyság is aláírja a nemzetközi egyezményt.

A moszkvai parasztnemzetközi ülés. Moszkvából jelentik: A földművelésügyi népbizottság tisztviselőinek klubjában pénteken kezdődött a parasztnemzetközi plenáris ülés. *Kalinin* és *Svidereki* üdvözlő beszéde után új elnökséget választottak, amelynek élén *Dombal* áll. Az új elnökség üdvözölte a moszkvai szovjetet, majd megkezdte a tárgysorozaton lévő kérdések vitáját. A plenáris ülés egy hétig fog tartani.

Radics Lázár dr. — igazságügyi államtitkár. A király az igazságügyminiszter előterjesztésére dr. Radics Lázár volt szombori polgármestert és bácsmegyei alispánt igazságügyi államtitkárrá nevezte ki. Radics az igazságügyminisztérium vajdasági osztályának vezetését fogja átvenni.

Magyar áldozatai is vannak az amerikai tornádónak. Newyorkból jelentik: A borzalmas tornádónak, mely március 18-án végigsösvöltött öt állam területét felett, magyar áldozatai is vannak. West-Frankfortban agyonlőttötte a beomló mennyezet *Barkó* Adámné földművesasszonyt, nyolcéves kislányát pedig felkapta a layergőbe és azután a földhöz vágta a vihar eroje. A kislányt koponyatöréssel a kórházba vitték. Felépüléséhez alig van remény. *Barkó* Adám maga a szomszéd városban alsókar- és bordatörést szenvedett. Az emberéletben és anyagi javakban esett kárt véglegesen megállapították. A halottak száma eszerint 810, a sebesülteké 2939. Ebben a számban azonban nincsenek benne a könnyebben sérültek, a kik nem voltak sérülésekről jelentést. Az anyagi kár 18,000,000 dollár. Rendkívül súlyos veszteség ez, mert a károsultak túlnyomóan szegény emberek, akik egész élet munkáját veszítették el pillanatok alatt.

Pravoszláv papképző nyílik Albániában. Tiranából jelentik: Az albán kormány megengedte több görög iskola megnyitását Albániában. Jóváhagyta az albán kormány ezenkívül egy pravoszláv papképző iskola megnyitását is.

A vajdasági ügyvédjelöltszövetség közgyűlése. Noviszadról jelentik: A vajdasági ügyvédjelöltszövetség április 26-án az ügyvédi kamara helyiségében rendkívüli gyűlést tart, amelyen új tisztikarát választja meg.

Közgazgatási tanulmány. *Mirkovics* Andrija a közegészségügy minisztérium referense május 2-án a minisztérium megbízásából Budapestre és Bécsbe utazik közegészségügyi kérdések tanulmányozása céljából. Utjára elkíséri *Gálly György* szubotcai gyógyszerész, a magyar radikális-párt elnöke.

Főúru vasúti jegy a Neven dalegylet jubileum n résztvevők számára. Noviszadról jelentik: A közlekedési miniszter f. évi február 18-án kelt rendeletével főúru jegyre szóló kedvezményt engedélyezett az összes dalárdáknak, amelyek a novisadi Neven szerb iparos daloskör június 7-én és 8-án tartandó 25 éves jubileumára és zászlószentelésére Novisadra jönnek. A kedvezményes jegyek június 3—13-ig érvényesek és az elindulási állomáson váltott egész menetjegyek a visszautazásra is érvényesek.

Eljegyzés. Dr. *Léderer* Imre orvos eljegyezte *Schaffer* Macát Somborban. (Minden külön értesítés helyett.)

Egyenruhát kapnak az állami hivatalnok-kisasszonyok. Beogradból jelentik: A minisztertanács legutóbb elhatározta, hogy a minisztériumok hivatalnok-kisasszonyai a hivatalban hosszú, fekete ruhát, hosszú ujjakkal és magau gallérral tartoznak viselni. Az egyes minisztériumok külön-külön rendeletekben fogják elrendelni a tisztviselőknök az erkölcsös egyenruházati előírás betartását.

A berlini kereskedők tiltakoznak a Budapester Strasse átkeresztelése ellen. Berlinből jelentik: Azok a kereskedők és üzleti cégek, amelyeknek helyiségei a Budapester Strasse-n vannak, a városi tanácshoz és a rendőrfőnökséghez kérvényt nyújtottak be. Ellenzik, hogy ezt az utat Friedrich Ebert Strasse névre kereszteljék, mert rájuk néve súlyos teher volna, ha üzleti nyomtatványukat nem használhatnák tovább és ujakat kellene helyettük készíttetni. Jelzik kérvényükben a kereskedők, hogy ha felszólalásuknak nem lesz foganatja, kártérítési pört fognak indítani a városi tanács ellen.

— **Bolgár határőrök elhurcoltak egy jugoszláv csendőrt.** Beogradból jelentik: Nisi jelentés szerint Caribrod-Donjanelja vonalon, jugoszláv területen hat bolgár határőr elfogta Grgics Sztoja csendőrt és megukkal vitték Bulgáriába. A kormány intervenciójára a bolgárok szabadon bocsájtották és kiadták a csendőrt.

— **Ki akarják tiltani a magyarországi lapokat.** Időnként megismétlődik az a törekvés, hogy azt a néhány magyarországi lapot, amelynek szabad árusítása van az SHS. királyság területén, innen kiltják. Most újból akciót indítottak a budapesti lapok kiltása érdekében. A sajtószabadság elve megköveteli, hogy az olvasó ne korlátozassék abban, hogy az mit olvasson. Azok a budapesti lapok, amelyek terjesztése is meg van engedve, a legnagyobb tisztelet és a teljes objektivitás hangján írnek az SHS. királyság belviszonyairól, semmi ok sincs tehát arra, hogy erőszakos rendszabállyal akadályozzák meg terjesztésüket. Hisszük, hogy a kormánykörökben ellenállnak az elfogultság és gyűlölet helyette követelésnek a nem fogják korlátozni a külföldi lapok terjesztését.

— **Hatszáz ezer dináros sikkasztás a pénzügyminisztérium zagrebi kirendeltségénél.** Zagrebból jelentik: Magyarországi sikkasztásnak jöttek a nyomára néhány nappal ezelőtt a pénzügyminisztérium zagrebi kirendeltségénél. Horvát Vjekoslav, a kirendeltség 10-ik osztályának főnöke, aki a kormány által kiutalt hiteleket kezelte, az utóbbi időben elmulasztotta az elszámolást a reabizott pénzekről. Szerdán a hivatal vezetője felszólította, hogy kétszáz ezer dinárral számoljon el, mire Horvát többé nem jelentkezett hivatalába. Azonnal rovincsolást rendeltek el hivatalában és megállapították, hogy fél év óta hatszáz ezer dinárt sikkasztott el. Sikkasztásait eddig hamis tételek bevezetésével leplezte. A rendőrség Horvátot letartóztatta.

— **Majláth püspök biboros lesz.** Kolozsvárról jelentik: A pápa gróf Majláth Gusztáv erdélyi püspököt a legmagasabb egyházi méltóságok egyikének betöltésére szemelte ki. Arról van szó, hogy Majláth püspök megkapja a bibornoki kalapot és ő lesz az első romániai főpap, aki kardinális méltóságra emelkedik.

— **Uj fiatalító szérumot talált fel egy olasz egyetemi tanár.** Rómából jelentik: Cadavari bolognai egyetemi tanár új megifjítási módszert talált föl, amely sokkal hathatósabb, mint Steinach és Voronov találmánya. Cadavari a római egészségügy hivatalhoz kimerítő jelentést küldött szérumáról, amelyet a bőr alá kell fecskendezni és azt állítja, hogy ettől a szérumtól a megvénült és betegesen kimerült szervezetek visszanyerik teljes testi és szellemi frisségüket.

— **Népgyűlés sürgeti a noviszadi új hid felépítését.** Noviszadról jelentik: Noviszad gazdasági szervezete a jövő héten monstrenépgyűlést hívnak egybe, amelyen nemcsak Noviszad gazdasági szervezete, hanem a környékbeli községek kereskedelmi, ipari és mezőgazdasági érdekeltségű is résztvesznek. A monstrenépgyűlés a kormány figyelmét akarja a noviszadi közúti hid késedelmes építéséből az egész gazdasági életre előállított hátrányokra felhívni.

— **Kövérség ellen egyedül a «Viljan tea» hat óriási sikerrel.** Az összes szakemberek elismerik ezt. Kapható valamennyi gyógyszerárban és drogériában. Készíti: *Mr. D. Viljan laboratorijama, Zagreb. Priluz 77.*

— **A Martonos Kereskedők és Iparosok (Lloyd) Egyesülete** április hó 19-én, gör-kei husvét első napján, a Lloyd megalakulása alkalmából tombolával és ciszhangversennyel egybekötött táncmulatságot rendez. A mulatság és a szandax műsor iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— **Monoklis kabátlovaj a beogradi bíróság előtt.** Beogradból jelentik: Gyárfássy Olivér, aki magát von Gyárfássynak nevezi, még februárban betörést követett el Grgics Vojislav szodagyáros lakásán, ahonnan egy télikabátot lopott. A rendőrség megindította a nyomozást és körözölevelet adott ki Gyárfássy ellen. A kabátlovajt Zemunban elfogták és ügyében pénteken tartották meg a tárgyalást a beogradi bíróság előtt. A vádlott Gyárfássy elegánsan, monoklival jelent meg a bíróság előtt és az urias külsejű idősebb ember elmondta, hogy a hécsi Compass nevű vállalat részére hirdetések gyűjt Jugoszláviában. Beismerte, hogy Grgics télikabátját ellopta és azzal védekezett, hogy egy ti'okzatos hatalom kényszerítette a lopásra. A bíróság azzal az indoklással, hogy Gyárfássy nem beszámítható, felmentette a monoklis kabátlovajt.

Különvélemény

Okolosságnit hogy ártatlannak tartom. Annak az a nyitja. Hogy a budapesti főkapitányság pont Otel gyanusítja

Skiz

— **A noviszadi városi tisztségviselőredukció.** Noviszadról jelentik: A városi költségvetési bizottság kedden fogja a városi tanácsnak a városi tisztségviselőredukciójára vonatkozó javaslatát tárgyalni, melynek elfogadása esetén április végén kerül az ügy a kiszélesített városi tanács rendkívüli közgyűlés elé. A kiszélesített tanács görögkeleti husvét után tartja meg április havi rendes közgyűlését.

— **A vajdasági vadászszövetség a zagrebi vadászkiállításán.** Noviszadról jelentik: A vajdasági vadászszövetség elhatározta, hogy a zagrebi vásár alkalmából Zagrebben rendezendő vadászkiállításán résztvesz és a vajdasági vadászok értékes és ritka vadászszákmányát állítja ki. A kiállításán résztvesznek a Lebachok, Fernbachok is és kiállítására kerül dr. Kósa Miklós volt titeli községi közjegyző ritka gyűjteménye is. A Fernbach-féle fácángyűjtemény európai viszonylatban is ritka és nagyértékű. A kiállításán vajdasági vadászrodalom is szerepelni fog. A vajdasági vadászszövetség Lakics János elnök, noviszadi polgármester-helyettes elnökletével bizottságot küldött ki a kiállítás rendezésére.

— **Gyilkosság az éjjeli kimaradás miatt.** Zimonyból jelentik: Véres családi dráma játszódott le a dunaparti Slankamen községben, ahol Stika Ferenc zimonyi származású cipész apósa, anyósa és sógora meggyilkolta. Stika két évvel ezelőtt vettenőül Aberschuss Milán slankameni asztalos Mária leányát. Hosszu ideig boldogan éltek, egészen addig, amíg Stika össze nem veszett anyósával. Az anyós azt kifogásolta, hogy veje gyakran kimarad éjszaka barátival. A család élete ettől kezdve pokollá változott, mert az anyós férjét és fiát is feluszította veje ellen.

Csütörtökön éjjel a cipész ismét késő éjjel tért haza. Apósa, anyósa és veje az uccán várták és rátámadtak. Stika futni kezdett és be akart menekülni fivére házába, azonban a kaput zárva találta. Üldözői utólérték és addig verték, amíg koponyarepedéssel holtan össze nem esett.

A csendőrség letartóztatta a gyilkosokat, az anyóst azonban szabadlábra helyezték.

— **Roth Olga kozmetikai intézetében.** Kr. Aleksandrova ulica 4. szám alatt, a Rossija Fonciére palotájában, félemlen, modern szépségápolás, archőrhámlasszítás, alkalmatlan hajszálak, pattanások, szemölcsök, szemlők, májfoltok végleges eltávolítása. Kaphatók salátakészítményű kiváló hatású kenőcsök, puderek, gyógyszappanok, arcápoló- és szemcsékezőcsök stb.

— **Képkiallítás Szubotcán.** A Vajdasági Képzőművészek Egyesületének a Kaszinóban rendezett husvéti kiállítása teljes sikerre tarthat számot. A vajdasági művészek munkái mellett a kiállítást néhány nemzetközi értelemben is komoly mesternek alkotása teszi művossá. Az első falon Oldh Sándor négy sikerült portréja mellett feltűnő Czencz Jánosnak két finom aktja és Katona Nándornak egy tárlati tájképe. Révész Imrének, Munkácsy Mihály tehetséges tanítványának «A jó gazda» című festménye sok tekintetben emlékeztet a nagy mester alkotásaira. *Pentelei-Molnár* János csendőrei bravurok, *Romák* Árpád képei hangulatosak. *Valics* Rudolf, a kintinó horvát művész «Beogradi placi jelenet» című értékes vásznával szerepel a tárlaton. *Iványi-Grünwald* Béla, a modern piktura kintinó reprezentánsa egy remekbe készült képpel szerepel a kiállításán. *Szűcs* Péter tájképe és egy figurális képe tűnik ki. *Mihalovits* Miklós álló női aktja a tárlat egyik legszebb képe. *Bosznay* István, *Háry* Gyula, *Nadler* Róbert és *Edvi-Ilés* Aladár tájképei, *Koszkol* Jenő tuniszi akvarellje és *Komáromi-Kacz* Endre interieurje méltóan egészítik ki a tárlatot. *Geréb* Klára művész rézkarca kiemelkednek a tárlat vajdasági részéből. *Baldzs* Árpád monotípiái is sok művészi készségről tesznek bizonyosságot, *Fischer* Miklós szén- és ceruza-rajzai pedig nagy rajztudásról tanuszkodnak. A tárlat minden tekintetben érdekes és művészi és teljes támogatást érdemel meg.

— **Ha fái a feje és szédül.** Ha mellszorulást és szívdobogást érez, igyék minél előbb valódi *Ferenc József* keserűvizet. Gyomor- és bélszakorvosok bizonyítják, hogy a «Ferenc József»-viz természetalkotta hashajtó. Kaphatók gyógyszerárakban és fűszerüzletekben.

— **Ha a budapesti kereskedelmi és gazdasági viszonyokról pontosan tájékozódni akar,** vegye meg Budapest legjobb napilapját az *Esti Kurir-t*. Flóritéseket felvesz a jugoszláviai főkelevéssel. Heumann Mór Szubotica és a *Bacsmegyei Napló* minden árusítja.

KÖZGAZDASÁG

Május elsején nyílik meg a jugoszláv-román telefonforgalom

A jugoszláv és román postaminisztériumok delegátusai április 4, 5 és 6-án a jugoszláv-román telefonforgalom ügyében Beogradban konferenciát tartottak, amelyen megállapodtak abban, hogy a jugoszláv-román telefonforgalom május elsején megnyílik.

Felkértük dr. *Nenadovic* Velimir noviszadi postaigazgatót, hogy tájékoztassa a *Bacsmegyei Napló* olvasóit a konferencia megállapodásairól. A postaigazgató a következőket mondta:

— Jugoszlávia és Románia közt a telefonforgalmat eddig csak egy vonalon bonyolítottuk le, azt is Beogradon át és pedig Zajecsr, Turn-Severin érintésével Bukarestbe.

A sürgős szükségesség folytán két új vonalat kellett létesítenünk, amelyek közül az egyik: Beograd—Pancevo—Becserek—Kikinda—Zombolyán át Temesvárral kapcsol össze. Ez a vonal pár napon belül elkészül, úgy hogy május elsején megnyitható és a forgalomnak átadható lesz.

A másik vonal is Beogradból indul ki és Pancevont át Versecent keresztül jut el Temesvárra, de ez a vonal csak akkor lesz a forgalomnak átadható, ha az első vonalon a forgalmat nem tudjuk lebonolyítani.

Az új román vonalat Jugoszlávia részéről Beograd, Pancevo, Becserek, Kikinda, Vrsac és Noviszad használhatják, román részről pedig: Zombolya, Temesvár, Arad, Lugos, Karánsebes, Baile, Herkulesfürdő, Orsova, Turn-Severin, Brassó, Kolozsvár és Nagyvárad.

Amennyiben ezeken a jugoszláv városokon kívül még városok is részt óhajtanak venni a romániai telefonforgalomban, úgy kérelmezzék azt a noviszadi tartományi postaigazgatóságnál, lássák el a kérelmet az illetékes kamera véleményével. Az engedélyt a postaminisztérium adhatja meg.

Az egyszerű, hárcperces telefonbeszélgetés díjazását négy kategóriába osztottuk be.

Az elsőhöz tartoznak a felsorolt jugoszláv városoknak Zombolyával és Temesvárral való beszélgetés; ára ebben a relációban 2-5 francia aranyfrankba kerül.

A második kategóriába az Araddal, Lugossal és Karánsebesel való telefonbeszélgetések tartoznak; ára 3 aranyfrank.

A harmadik kategóriába tartoznak a Baile, Herkulesfürdő, Orsova és Turn-Severinrel való beszélgetések, amelyeknek díja 3-5 aranyfrank.

Végül a negyedik zónába tartoznak a Brassó, Kolozsvár és Nagyváradal való telefonbeszélgetések. Egy beszélgetés ára 4 aranyfrank.

Uj ágrók és lapok félárú beszélgetés kedvezményét kórják.

Egy telefonhívás 1-5 aranyfrankba kerül.

SPORT

•••

A Bácska huszonöt éves jubileuma

A sporttelep átengedését kéri a várostól

Szubotica legrégebbi sportegyesülete, a *Bácska*, legközelebb tartja meg fennállásának huszonötödik évfordulóját. A negyedszázados múltjára visszatekintő sportegyesület jubileumát fényes keretek között szándékozik megünnepelni és a jubileum alkalmával a városi tanácshoz azzal a kérelemmel fordult, hogy a sportegyesületet a város juttassa saját sportpályához.

A város tulajdonát képező telket eddig ugyan csak a *Bácska* rendelkezésére bocsátotta és a sportegyesület most azzal a kérelemmel fordult a tanácshoz, hogy a sporttelepet telekkönyvileg irassák át a jubileum alkalmából a *Bácska* nevére, vagyis a város adományozza a telket a sportegyesületnek.

A városi tanács a *Bácska* kérelmét pártolólag terjeszti az április 16-án megtartandó közgyűlés elé és valószínű, hogy a kiszélesített tanács minden nehézség nélkül elfogadja a javaslatot.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik edesanyám elhunytá alkalmából a temetésen való megjelenésükkel és más uton fejezték részvétüket, úgy edesapám mint saját nevemben hálás köszönetet mondok.

Klein Jenő, Novisad

LIPK FÜRDŐ

megnyitotta szezonját modern berendezésével és alacsony árral Biztosan gyógyít. Teljes penzó ára jó élemezéssel, fürdővel, lakással és az összes díjakkal az elsőszóban hivatalnok és kedvezményesek részére 50-90 dinár, a többieknek 60-100 dinár naponta. — Bővebb felvilágosításra szolgál a

Fürdőigazgatóság.

3200

Vasuti balesetbiztosítási kötvény tikkettét váltson a Rossija-Fonciérendél.

Aki vérszegény, sápadt

vagy aki egyáltalán gyenge, az egészségét csakis a legújabb gyógyszerrel nyerheti vissza, melynek neve *Férodovim*. Kintinó gyógyszer és valódi áldás a mocsaras és víznyős területek lakóinak, ahol fiatal és öreg egyaránt szenved a malariától és egyéb betegségektől. A FERRODOVIM emeli az étvágyat és bármely betegnek visszaadja erejét, frissességét és ismét egészségessé teszi a vért. Már 2-3 üveggel biztos eredmény érhető el. Ennek az áldásos gyógyszernek az eladását a közegészségügyi minisztérium engedélyezte. Megrendeléseket elfogad és a gyógyszert utánvéttel és portómentesen küldi:

pharm. mr.

3175

Bogdan Bogdanović gyógyszerész

Mostar (Hercegovina)

Egy üveg ára kimerítő használati utasítással 40 D.

HAZASSAG

Nősülni, férjhez menni óhajtók figyelmébe! Kifosztalan uriaszony a lezlobb körökből, egyforma kötelességtudással vállalja leszerényebb, valamint lezgazdagabb anyagiakkal rendelkező ur-családok házasságkötését. Izen mérsékelt honorárium. Diltalan felelősség. Wamoscher I. Budapest. Lajos-utca 146. II. 5. 2971

Házasság céljából keresztény, intelligens közepkorú tisztviselő megismerkedne tönvevelésű, művelt, tiszta multu urinóval. (Özvegy is lehet.) Jóságos, házasság és kedélyesség főfeltétel. Hozomány kívánatos. Részletes leveleket fényképpel »Bánát« feljére a kiadóhivatal továbbít. 3221

28 éves vállalkozó fiatalember (mezőgazdaságban is jártas) nősülne. Gazdagabb szimpatikus leányt, esetleg fiatal özvegyt. — Komoly ajánlatokat »Existenz - Gründung« feljére Postrestant Hodos, Prekmurje. 3213

Házasság céljából keresi Slavonia egyik szép és kellemes városának jó hírnevű kereskedője 18-28 éves kellemes külsejű háziasan nevelt urileány ismeretségét. Hozomány megkívánatik. Ajánlatokat »Slavonia kereskedő« feljére a kiadóhivatal továbbít. 3223

Harcinc éves gyermektelen özvegy vagyok. keresek komoly nősülési szándékból intelligens s feltétlen tisztességes leányt 75.000 din. hozományval saját üzletem és vagyonom 350.000 din. értékben van. Fényképes ajánlatokat dupla borítékban »Kereskedő« feljére a kiadóba kérek. 3192

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és címszó köztársaságban számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felblyegzett jellegű leveleket továbbítunk. Kérdésekhez válaszolunk mellékladdal.

Iólelkű, intelligens leány férjhez menne közepkorú uriemberhez, lehet özvegy gyermekkel. Leveleket »Édes mostoha« feljére kiadóba. 3208

LEVELEZÉS

68. Kellemes áncceket kívánok. Semmi hír feljeld. 3190

Két vízkedélyű leány levelezne hasonló fiukkal. Leveleket a kiadóba kértünk »bolya és Nefelejts« feljére. 2312

FOGLALKOZÁS

Faesztergályost, jó munkást, keresek azonnali belépésre, állandó munkára. Fizetés megvezetés szerint. A. Kleinodstein Sarajevo, Ferhadija 19. 2498

Intelligens, egyedülálló, fiatal német asszony állást keres egy vagy két 3-6 éves gyermek mellé. Schaller Ida, Belackva, Vračka ulica 18. 3073

Gazdasszonyt keresek szállásra. Cím a kiadóban 3149

Zsidó ápolónő azonnalra kerestetik. Cím a kiadóban. 3181

Palicsei fürdő igazgatóság ez évi szezonra, férfi masseurt keres. Jelentkezni lehet a helyettes-polgármesternél, város-háza II. emelet 132. sz. szoba. 3180

Kerestetik egy fordító, ki szerbről magyarra fordítana egy könyvet. Lipsitz és Lampel, Subotica. 3204

Perfekt szakácsnő előkelő urházhhoz kerestetik. Cím a kiadóban. 3178

Kereskedelmi akadémiát vézett, perfekt magyar, német, kieléztető szerbhorvát, csehszlovák könyvelő-levelező, magyar-német zvors- és zéírás-sal, állást keres. Cím a kiadóban. 3141

Ártézikut furáshoz szakemberek adjanak ajánlatot. Háhu Márton, Kula, Bačka. 3179

Ió házból való fiatal leány gyermekkel mellé ajánlkozik. Vidékre is elmenne. — Cím novisadi fiókkiadóban. 3218

Munkásnők felvétetnek könnvű, tiszta és állandó munkára jó fizetéssel. Nyitrai i drug komótcipőüzeme. Galeva ul. 63 (volt Bethlen-u.). 3192

Verfäsiiches Rínichkeit liebendes Mädchen die alle Haus arbeit versicht, die anzenehmes häusliches Leben wüinst, wende sich an allein stehenden ledigen Kaufmann. S. Beßlin, Karlova (Banat). 3234

Ein intelligentes deutsches Fräulein wird zu einem dreißährigem Knaben gesucht. Reflektanten mögen sich bei Julius Kemény, Subotica, Kralla Petra ö. vorstellen. 3202

Egy nagyvállalati keresek állandó munkára azonnali belépésre. Miho Pašty szabó, Brod n/S 3241

Ältère deutsche Erziehörin mit Franz. Klavier. etwas serb. sucht sofort. Posten Adresse Zeitung. 3215

Főmőlnár, intelligens, elsőrendű szakérő nagyobb várn vagy kereskedelmi malomba állást keres. — Szerelést is vállal a legújtanvossab díjazás mellett. Megkereséseket a kiadóhivatal továbbít. 3071

Megbízható tisztaság kedvelő, egészséges (kellemes megjelenésű, szerény igényű) nő, aki házi teendőiben jártas, minden munkát végez, jó otthonra vágyik. Jelentkezzen egyedülálló nőtlen kereskedő. S. Beßlin Dragutinovo. (Banat.) 3235

Utazói állást keres fűszer-gyarmatára, avagy bor, pálinka és hór szakmában szerb, német és magyar nyelvűtűdásu fiatalember. Ajánlatok: Subotica, postafiók 38 küldendők. 3209

Tanulóleányok fizetéssel felvétetnek a Szenes szalonban. Knez Mihajla ul. 18 3212

VÉTEL-ELADÁS

Ióforgalmu péküzlet azonnali eladó, vagy 50.000 dinárral rendelkező társ kerestetik. — Ajánlatokat »Péküzlet« feljére a kiadóhivatal továbbít. 3220

Ócskavas gyanánt eladók: szilikorongok, csapágyak, transzmissziók traversek stb., továbbá egy 4 HP lokomobil, téglafelvonó, esztergapat 350 mm. ágyhosszal. Emilia - malom, Hodos, 3201

15 hold föld, fele szőlő és fele szántó, vagy egy és két holdként eladó. Barostics Ferenc vendéglősnél Kraljevbrög, állomással szemben. 3231

Sentán, volt Árpád-utca 25. számú házam, ugyanitt egy új hálósobabutor eladó, özv. Bergel Lajosné. 3239

Eladó egy 8 HP Schutleworth lánocs magánjáró Ruszton-csöplővel, halálórás miatt futányos áron. Levelekre nem válaszolok. Beretka Imre, Curug 223. 2576

Két nagy bőr utazóbörönd eladó. Paje Kufudžica 46. 3229

Betegtolókoocsit keresek megvételre. Strass mérnök, Pašičeva ulica 2. Edénvöiac. 3227

Maidnem ul Ford-autó, egy homokfutó kocsí és egy lóra szerszám eladó. Sudarevičeva ul. 65. 3143

Benzinmotorok 4 és 8 lóerősek, kocsira szerelve, garancíát jó állapotban olcsón és kedvező feltételek mellett eladók Teltsh Gáspárnál Somborban.

Szántóföld Palics közelében 26, 18 és 20 lánoc. Továbbá Obecse közelében 90 kath. hold, Bánátban 93 kath. hold. Subotica belterén kisebb-nagyobb ház, ugyszintén Palicson villa, valamint szőlő eladó. Erdéklődni lehet Schattler Subotica Ciril-Motoda 2., nagytemplommal szemben. 3171

8 HP Máv magánjáró 12 éves csöplővel és 8 HP Máv magánjáró 8 éves golvós csöplővel és egy esztergapat eladó. Biliczki Károly Senta. 3056

Ió és olcsó pálinkafőzőkazánt készen tart raktáron Zsivko Ubavich rész-műves-mester. Voivoda Putnik utca 39. Staribečei 2796

Motorocsónak 24 HP benzinnmotorral, 6 ülésel, allgiasznált állapotban, jútánvossan eladó. Üzemben megtekinthető Beograd vagy Budapest. Bövedbet: Ing. L. Kischok Beograd, Vasina 21. 3040

KISS ZALOONTÉZÉSE mindenféle értéktárgyakról kölcsönt ad. Zalogból visszamaradt cirka 500 méter sőtészürke finom gyapjúszövet, szállítást v. férfi női gazlán és téllkabátnak való. Ékszerel, ruhák, kabátok, fehérneműek és minden más tárgyvak állandóan olcsón eladatnak Subotica, I. kőg. Bogovičeva (Kinizsi) ul. 12. 5697

Zongora, keresztűros, kifűnő gyártmány, eladó Cím a kiadóban. 3174

Eladó, komplett magánjáró csöplőkészlet elevátorral, 10 éves, jó állapotban. Kovačik-gyártmány, Dragoljub Stajk i Drugovi, Srbobran. 3104

Olcsón eladó szerelésből kímáradt 1 drb 21 colos átm. hengzerszék, 1 darab tisztító, buzahántoló és egy lisztkeverő, Ugyanott egy 35 HP Lanz villany-motor, Kladek-malom, Subotica. 3219

Értesítés

Értesítjük a n. é. gazdaközönséget és cséplőgép tulajdonosokat, hogy a Schlick-Nicholson budapesti gyár vezérképviselőt megkaptuk, raktárunkon tartunk komplett huzatos és magánjáró garnitúrákat, ugyszintén összes szerelési anyagokat. Meglepo olcsó árak. Kedvező fizetési feltételek.

Beck i Drug

technikai üzlet, Vacuum Oil Comp. képviselője. SUBOTICA, Jelašičeva ul. 9.

HOTEL-PENZIÓ „ZELENKA“

(ZELENKA, DALMACIA, S. H. S.)

TENGERI FÜRDŐ és TÉLI TARTÓZKODÁS

Homokos tengerpart közvetlen az épület előtt. Nagy kert. Erdő. Nincsen kellemeitlen nyári hőség.

Tulajdonosok: Dr. Magyar Antal örökösei

Felhívás I

Néhai Galik Jakab-féle Magyarországon levő hagyatéki ügyben felhivatnak mindazon örökösök, akik igényt tartanak, azok személyesen jelenjenek meg Srbobran (Szenttamás) községben Szegi Ferenc vendéglőben folyó évi április hó 13-án délelőtt 9 órakor a további intézkedés végett az értekezleten, akik pedig nem jelennek meg, azok pontos címüket közöljék levélileg Odry Kálmán ez ügyben már megválasztott levelező és ügyvivővel Srbobran (Bács-Szenttamás).

Tisztelettel

Odry Kálmán

Papíráruk, Irodai felszerelések.

— Üzleti könyvek —

Szépirodalmi művek, hangjegyek, ifjusági iratok

nagy választékban legalkalmasabban beszerezhetők.

HEUMANN MÓR

könyv- és papírkereskedésben Subotica Jelašičeva ulica 1. — Alapított 1881. évtől

Értesítés

Bátorkodunk a n. é. közönség tudomására adni, hogy a Nemzeti kávéházba megérkezett Jugoszlávia legelismertebb elsőrangú énekesek és komikusokból álló társulata, akik minden este a legkellemesebben szórakoztatják a t. közönséget.

Szíves pártfogást kér

A vezetőség.

3230

Kezdete este 9 órakor.

Beléptidj nincs.

Dražbena objava

Ovim se objavljuje, da ću u mojoj radnji u I. kvartu u Car Dušanovoj ulici na javnoj dražbi posredovanjem dra Vladislava Manojlovića subotičkog kr. javnog beležnika prodati 15. aprila tekuće godine u 11 časova pre podne na štetu i opasnost Majdana Josipa Vodopiveca 12 sanduka „Sultana“ kafe u težini cc. 372 kilograma. Bliži uslovi mogu se doznati kod imenovanog kr. javnog beležnika dnevno za vreme zvaničnih časova.

Supr. Ljudevit Beinhauer špedicija i komisija.

3217

Értesítés

Van szerencsém üzletfeleim, vevőim és jóakaróim tudomására adni, hogy a Hamburg és Šišić cégből barátságos megegyezés folytán kiváltam és Somborban a Zmaj Jovan Jovanovića ulicában saját nevem alatt

böröndös és bördisműüzletet

nyitottam és kérem, hogy eddigi jóindulatukat velem szemben továbbra is fentartsák. Sombor, 1925. április 8.

Šišić Risztó

böröndös és bördisműárkereskedés Sombor

3123

Sentán a Royal szállodát, éttermet és kávéházat Jakovljević Milán urtól átvettem. Felhívom nevezett esetleges hitelezőt, hogy követeléseiket nálam 8 napon belül jelentsék be, mert később azokért felelősséget nem vállalok.

Senta, 1925. április 10.

Kaupert Boldizár

3243

KORZÓ MOZI * LIFKA MOZI

Április 9., 11 és 12-én
csütörtök szombat, vasárnap
LUBITSCH ERNŐ
világhírű rendezőnek Amerikában készült kiváló mester műve!
Rvit'ek vagyunk
Szereplők: F. felvonásban
Marie Prevost, Adolf Menjou
A cselekmény színhelye Bécs
Történelmi naplójában.

Április 9., 11. és 12-én
csütörtök, szombat, vasárnap
Husvétli meglepetés
KORO A CSODAMAJOM
felléptével egy minden ízében pompás attrakció
MORT-ANGEL TITRA
6 felvonásban

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és azonos kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jelzés leveleket továbbítanak. Kérdésekhez válaszbélyeg mellékelendő.

KÉS-, OLLÓ-, BOROTVAÉLESÍTÉS, NIKKELEZÉS

2821
TENNER optikus és orvosi műszerésznel **SUBOTICA**
Korzó 11. Orvosi műszerek gyári lerakata gyári áron

Fehér vászon

tartós, TRST* 12 díj, erős "Sava" 13 díj, kiváló erős, S. o. vensko* 16 díj, finom, Beograd* 17 díj, kiváló finom, Gorica* ingvázon 19 díj, rendkívül finom natursifon 22 cm széles 22 dinár. — Sztetkóli

R. Steimecki nagykereskedés Celje br. 27. (Slovenija)
Több mint 3000 brát tartalmazó nagy képes árjegyzék bárkinél ingyen. Szövet, langarnés egyéb szmárú minták 8 napi mentésűt. Nem meg-elelo és nem szétvágott árut kicserélek va y a pénz visszaidom. 500 dináron felül rendelésüket bérmentve. Kérdéseknek na ybani árak. 1461

Radiószita. Kovács Budapest gyártmány, 2 drb. duna, 3 drb. szimply gyárás csapárgyal, kifosztalan állapotban, teljesen bevonva és ott egy 750 cm hosszú 70. transzmisszió-tengely futányos ában eladó. Freund Károly gőzmalom Bačka Petrovoselo. 3166

Eladó paprika- és henger-malom: ugvanott két új, 18 szimply henger-szék, tarár, hámozó, daráló eladó. Kovács Mihály, Kuvusina. 3126

Eladó 30-32 HP erejű Máv Asztra szivószármotor magánjáró, maionon új. Jónás István, Bács, Bácska. 3178

ÉKSZEREK
ingy- és zseborák, iró-készletek, didikülők, cigarettatartók ezüstből és nikkélel. Nagy választék, olcsó árak.
SOK
Ékszerésznei, Rudiceva ul.

Eladó 6-os magánjáró. Magyar Államj cséplőszármura, gőzös csapárgyal, kifosztalan állapotban. Onólv. Starbcecsol. 3127

Eladó olcsón jókaban lévő használt kérszékények, szilgyártáshoz való val-zárócső, valamint egyéb tárgyak. Ugvanott raktárhelyvisér kiadó. Paie Dobanovačkog ulica 7. Érdeklődni Deutch optikusnál Subotica. Aleksandrova ul. 5. 3109

Vasútvonal mentén új gőzmalom kendergyárral eladó. Nagy előny, tüzelőanyagmegtakarítás, mert a fűtés a kendergyárból felhmozott porzólával történik, ugyszintén gőzkazán eladó. Bővebb felvilágoztást nyújt id. Pany József Pripr.-Sv.-Ivan. 3187

Nea-Crem
legmegbízhatóbb arc- és kézapoló
KORONA GYÓGYEZTÉR
VÁROSHÁZA
SUBOTICA

Hűgőn, használt, de jókaban lévő, keresztank megvételre. Lipsitz és Lampel, Subotica. 3205

Palicson, Ulrich vaske-reskedő villájában, eladó és péntektől hétfőig dírtánónként meztokijethető: 1 komplett modern ke-nényva hálószoba, 1 réai hálószoba, 1 szép nagy kredenc márványlappal, 1 kisebb márvány nélküli, 2 ebédiasztal székekkel, 4 szekrény, 2 plüss-dívány, 1 mosdószekrény külön és márványlappal, 2 kosár-garnitúra, 2 leander-láda-ban, 1 ebédlő-álló, 1 fallóra. 3132

Billiárd, csaknem új, modern, kisterjedelmű, 3000 dinárért eladó. Látható Nemzeti Moziban, Sombor.

Eladó 6 HP láncoz ma-gánjáró, 25 éves Gazdasági kazán 6 lóerős. Máv 46 colos cséplőszekrény új szilazattal, bódé, pony-va, új mázsa az összes kezelési szerszámokkal, kifosztalan állapotban. Továbbá egy 5 éves 16 HP átalakított szivószármotor Benz gyártmányu, üzemben meztokijethető, kifosztalan állapotban és egy használt hengerrovál-kelő és csiszoló gép üzemben meztokijethető és olcsón eladó. Cim: Katona Zéoműhely Star-Kanjiža. 3167

Destilacija Drva D. D.
Zagreb-Tešić
Ajánl elsőrendű
retorta faszenet
vagonéleiben. — Képviselet Subotica részére
Kézai Adolf Subotica
529 Telefon 551.

Olcsón eladó egy gar-nitúra cséplőszék, használt, esetleg öszi fizetésre is. — Állandóan nagy választék a legjobb nemet gyártmány-nyu varrószékben és kérdőnyökben. Részletfizetésre is kaphatók. Trombitás Antal, Bačka-Topola. 3145

Eladó ház a Párhuzamos-uton, a Mária-kép mögötti uca elején, két szoba, mellékhelyiségekkel, azonnal beköltözhető. Cim: Pietsch fényképésznel. 3210

Arany és ezüst ékszereket
órákat, didikülöket a legolcsóbban vásárolhat
Ádám ékszerésznel
Rudiceva ul. 8. Sugár-ház. 3021

Eladó minden elfogadható árért 1900-ban épült 6 HP Nickolson magánjáró cséplőszármura. Bagi Lukács, Martonoš. 2811

Eladó nagy 8-as Máv ma-gánjáró 54 colos Hoffher-cséplővel, kitűnő karban futányos áron. Schumacher Rezső Fial, Stari-Bečej. 2059

Új zongorák pianinok, csakis elsőrendű világ-márkák, a leghosszabb le-járati részletfizetésre kap-hatók 10 éves jótállás mellett. Legnagyobb vá-iaszték az országban. Kap-hatók Kain Lajos hang-szerkereskedőnél Suboti-ca. Városháza. 2942

1 drb 8 HP, 15 éves Hoff-her cséplő kis szilazattal olcsón eladó. Kókal Elek, Bačka-Topola. 3057

LIKÓRESZENCIÁK:
Rum-, cognak-, pálika-, boreszenciák, gyümölcs-éterek, méregmentes festékek, málnaszörp, cit-rom-, narancsszörpök. Gyári áron ajánlja: **Dr. Fodor Ottó** vegyész-mérnök, Veliki-Beckerek. 1919

Eladó 25 hold prima szőlő egészben vagy holdanként is Horgos-Királyhalom, Ér-deklődni Juhász Pálnál Kralievbreg. 2680

KÜNYVES KÁLMÁN
KIADÁSÁBAN MEGJELENT
KÉPREPRODUKCIÓK
KÖLNI KERETEZÉSSEL
KIZÁRÓLAG
CIGLER, KAIĆ és TÁRSÁNÁL
SUBOTICA, BARÁTKOZ TEMPLOMA MELLETT

KERJEN

Edel DEDY

CIPŐKRÉMET!
GYÁRTJA:
Prva Jugoslavenska Kemična Fabrika D. D.
NOVISAD

OLCSÓ HUSVÉTI VÁSÁR

EREDETI CLAIFESTMÉNYEKBŐL

Vihálovic: Akt	Din. 2000	Oláh Sándor: Csundélet	Din. 750
Dudis Andor: Tükör-olajt	4000	Edvi-Ilés Aladár: Tóben-k	2000
Nagy Vilmos: Ganer	1200	Neograd: Táj	1200
Romok A.: Csundélet	2500	Geiger R.: Akt	1200
Komárom-Kata: Es oriu e	3500	Pap Emil: Tükör-olajt	2000
Maffor Róbert: Festősz	2500	Bach A.: Werthen	1750
Szóc Péter: Új nő	4500	Kézdli-Kovács: Táj	1000
Magyar-Bauheimer: Táj	5750	urin N.: Csundélet	750
Iványi Grünwald: Táj	7500	Gyótyánci-Némo: Ganer	500
		Ugyas: Táj	1500
		Fenkel-Molnár: Csundélet	6000
		Ujvári Ignác: Táj	1200

BALOG LINA
BARÁNY-SZÁLLÓ MELLETT
Állandóan friss olasz virágok kaphatók
2815

Eladók különféle gépeket, valamint csereüzleteket is kötik. 6 HP magánjáró. Hoffher magánjáró. 6 HP huzatos Marschal kazán. 6 HP magánjáró garnitúra. 6 HP szivószármotor. 18-20 álló nyersolaj-motor. 3-4 álló bezim-motor. A gépek megfelelő biztosíték ellenében rész-letekben is eladók. Róza Ferenc, St.-Kanjiža. 2957

Eladó Ruston fogaskere-kes garnitúra és egy teljes kovács-szerszám. V. Mokranjčeva ulica 16. sz.

Eladó két éves gyökere-székény és kövidinka bor 200 litr. Szobonya, Kralievbreg. 2895

Eladó haláleset miatt Starakanliža központján 404 területek épült vendéglő, azonnal átvehető. Ugvanott 42 hl. óbor hordóval együtt eladó. Bagi István Starakanliža. 2587

Cséplőszármura, mely áll: Nickolson 8-as kazánból, Hoffher 8 éves cséplőből, elevátor, összes szilazattal gazdaság jóslóvása miatt nagyon olcsón eladó. Meztokijethető Hajduška, Begič-Sv.-Djuradj, Banat. 2797

Eladó betegség miatt egy Umrath erős, hatos láncoz magánjáró cséplőszármura. Kitűnő karban. Lang Péter, Bezdán. 2859

Cséplőszármura. 8-as Lanz-locomobil Máv-cséplővel, fiatal. Első Magyar Gazdasági gyári m. garnitúra, 8-as és 6-os Hoffher-garnitúra, külön 6-os és 8-as cséplők és lokomobi-lok, egy eszterganad és egy szilazfűrészes eladók Vadócz Károlynál, B.-Topola. 1849

A bezdáni dunarévenben egy újonnan épült dunai malom felszerelése: 1 dupla Ganz-féle 18-as hengerek és gabonatisztítóval azonnal eladó. Érdeklődni lehet Bosnyák György malom-tulajdonosnál Bezdánban. 3069

Eladó egy 8 HP cséplő-garnitúra. Horgosi Ferencnél, Banatski-Monos-tor. 3134

Kulán egy ház eladó. Ér-deklődni lehet Derković Lajosnál Kula. 2887

Eladó vendéglő 25.000 la-kosu városban, a főutca közelében saroképület la-kással, ivószobákkal, ujon-nan épített nagy tánc-teremmel, vaszerendára épít-ett nagy pincével, egy kisebb pincével, amelyet az iccés használ, 4 lóra való istállóval, kukorica-katarkával, villanyvilágítással, 65.000 dinárért el-adó. Cim a kiadóban. — Ugvanott 10 a fehér és sárga bab is eladó. 2928

Eladó 8 HP Hoffher express lokomobil 1905. évi cséplő-garnitúra 54" cséplővel, 10 HP Umrath lokomobil, fog-skerékű magánjáró 60", 8 éves első magyar cséplővel, 8 HP Marschal lokomobil, fogaskerekű magánjáró 6 légykörös, 1000 m/m Hoffher magányos cséplő. Csereüz-elet is kötik. Balázs Balázs Palicsi put, Subotica 3243

KÜLÖNFÉLE

Külföldi butorozott szoba konyhával és egy butorozott szoba kiadó. 3121

Pénzkölcsönt ékszerre közzvetít (díszkréten) Pát-kav. Ivan Antunović uli-ca br. 4. 2496

Kissingeni soványító-tabletta ártalmatlan, or-vosilag sokszorosan ell-mert legjobb szer. Kövérség és elzsírosodásnál használata csodás. Ismét kapható a Herold-drogériá-ban Subotica Aleksandro-va ulica 1. Postán rende-léseket utánvétellel azonnal elintézzük. 1822

Palicson egy négyszobás butorozott villa kiadó. Cim a kiadóban. 3128

Cipész-szaklap, megjelentik havonta kétszer, divatcipő és szabásminta melléklet-tel. Előfizetési ára egy év-re 100 dinár. Megrendel-hető Berger Sándornál Staramoravicán. Mutat-ványszám 10 dinár beki-l-désénél bérmentve. 3131

Eladó jóforgalmu város-ban lévő egvedül álló épí-teli tizlet házzal együtt. Áll két házból, nagy kert-ből esetleg új építési en-gedély is van hozzá. Cim a kiadóban. 3140

Kitűnő házikoszt hához hordásra is kapható. Paie Dobanovačkog 22. 3236

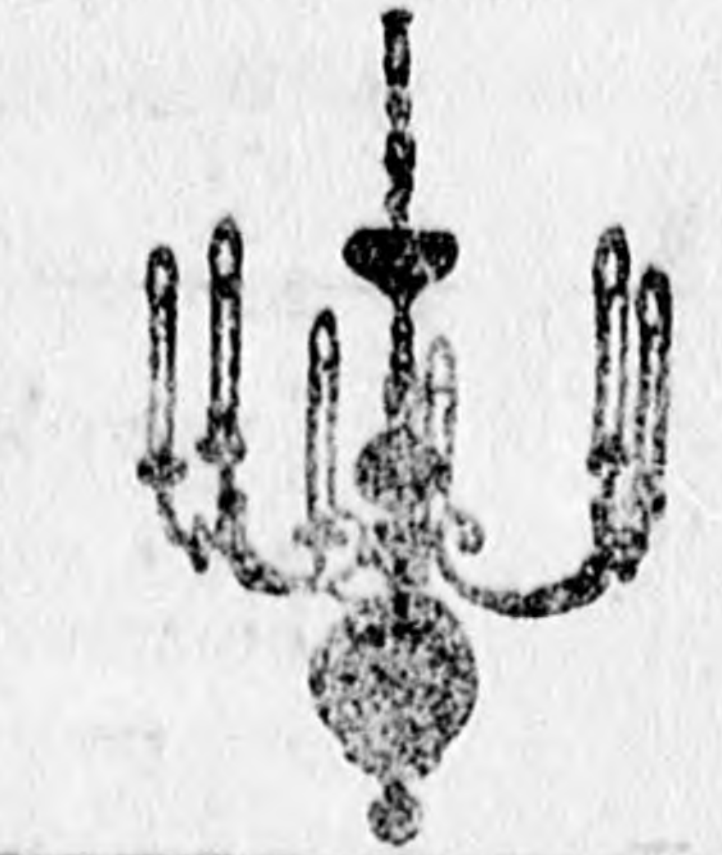
Kiházasítási egyesület van alakulóban. Belratkozni lehet Mamuzić-féle könyv-kereskedésben Subotica. (Városháza.) 3228

Nagy száraz pince kiadó Úzletnek is alkalmas. — Somborski put 3. sz. alatt. 3193

Elővondát legújabb raj-zokkal legolcsóbban szál-lít Bleier Mark Senta. 3070

F. BACHINGER SUBOTICA

TEMPLOMARANYOZÓ és OLTÁRÉPÍTŐ
Faragott facsil-lárok gyártása
Arany, antik és bronz kivitelben.
Képkoret különlegességek gyártása.
Modern képkerekezés
Kézimunkák szakszerű keretezése
Feszületek, szent szobrok és aranyozott áruk gyártása

Beno Sudarević ul. (Bercesnyl u.) 34.